

116 M.

AZ ALSÓBORSODI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1937. ÉVI MÁJUS HÓ 11-ÉN, MISKOLCON TARTOTT
EGYHÁZMEGYEI TANÁCSÁNAK
ÉS 1937. ÉVI OKTÓBER HÓ 12-ÉN, MISKOLCON TARTOTT
RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:
NÁDHÁZY BERTALAN
LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

X. 1044

AZ ALSÓBORSODI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1937. ÉVI MÁJUS HÓ 11-ÉN, MISKOLCON TARTOTT
EGYHÁZMEGYEI TANÁCSÁNAK
ÉS 1937. ÉVI OKTÓBER HÓ 12-ÉN, MISKOLCON TARTOTT
RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:
NÁDHÁZY BERTALAN
LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

5701 — 1937.

STANDHAFT JÓZSEF KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETE MISKOLCON

I.

Az alsóborsodi református egyházmegye, 1937. évi május hó 11-én, Miskolcon tartott egyházmegyei tanácsának

JEGYZŐKÖNYVE

1. sz. Éneklés, bibliaolvasás és imádkozás után számbavettük a tanács megjelent tagjait. Jelen voltak: Pósa Péter esperes és br. Bottlik István e. m. gondnok elnöklete alatt Román Ernő, Nádházy Bertalan, Komjáthy József, Várady Pál és Cseh József lelkészi, Bay Bertalan, Csorba György, Kún András, dr. gróf Haller István és Balogh János világi tanácsstagok. Távolaradásukat kimentették: Szabó Dániel és dr. Kérészy Barna. (N. B.)

2. sz. Esperes megállapította, hogy az egyházmegyei tanács törvényesen megalakult és az ülést megnyitotta.

3. sz. Olvastuk a diósgyőri egyházközség 78/1936. sz. tanítói lakás ügyre vonatkozó határozatát. Észérint Palcsó Sándor tanító a saját házába való költözésre engedélyt kapván a presbitériumtól, ezután törvényes lakbérét fogja megkapni. Azt a tanítói lakást pedig, ha Nádházy Judith tanítónő a beköltözése előtt 3 hónappal előbb igényeli, díjlevél szerint, lakbére fejében átveheti.

Egyházmegyei tanácsunk a presbitérium határozatát megerősíti és jóváhagyja, hogy abban az esetben, ha a Palcsó-féle lakást Nádházy Judith igényeli, az igényléstől számított 3 hónap múlva nevezett részére, az egyházközség, lakbére fejében köteles átadni természetbeni lakásul, díjlevelének ilyen irányú módosításával. (V. P.)

4. sz. Olvastuk a diósgyőri egyházközség jelentését, mely szerint az 1935. évi október 8-án tartott egyházmegyei közgyűlés által jóváhagyott 10.000 pengős iskolaépítési kölcsönt az egyházközség visszafizette.

Tudomásul szolgál.

(V. P.)

5. sz. Olvastuk a diósgyőri egyházközség presbitériumának 1937. évi május hó 6-án tartott gyűlésében névszerinti szavazással

hozott „A diósgyőri református egyházköztség szabályrendelete özvegy- és árva-nyugdíj pótlásról“ szülő határozatát. Ez a határozat az E. T. I. t. c. 7. §, 112. §. B. pont 76. §. B. pontjára támaszkodik. A presbitérium gondoskodni kíván lelkipásztorai özvegyeiről és árváiról, mert 1927. évben egyházközszégi közgyűlési jóváhagyással hozott egy 16 – 18.000 pengős életbiztosításra szóló jogerős határozatot, amely nincs végrehajtva. A szabályrendelet szerint az elhalt lelkipásztor özvegye, vagy arra jogosult árvái, a kegyeleti idő megszűnte után való hónaptól kezdődőleg, 10 éven át havonta előlegesen 120 aranypengőt kapnak az egyházköztség pénztárából. Ha jogosult özvegy vagy árva nem volna, akkor „árva-alap“-ot kell létesíteni ebből az összegből.

Egyházmegyei tanács elvileg jóváhagyta a szabályrendeletet, de több irányú módosítást látván véghezviendőnek, különösképp az árva-alap létesítésénél, ennek megtételére egy bizottságot küldött ki az esperes elnökelete alatt. A bizottság tagjai a két diósgyőri lelkipásztor, a két egyházmegyei ügyész és Román Ernő. (V. P.)

6. sz. Tárnyaltuk a számnevőszék jelentését az alábbi jegyzőkönyv alapján:

„Számnevőszékű jegyzőkönyv. Az alsóborsodi református egyházmegye Számnevőszéke 1937. évi május hó 11-én, Miskolcon ülést tartott.

Jelen vannak: Pósa Péter esperes, Dr. Kérészy Barna, Kiss Albert, Szabó József, Komjáthy József számnevők; Román Ernő e. m. pénztáros. A jegyzőkönyvet Nádházy Bertalan em. főjegyző vezeti.

A)

Pósa Péter üdvözlőlvén a megjelent tagokat, felkéri a Számnevőszéket az egyházmegye közpénztárának megvizsgálására.

A)

Számnevőszék az egyházmegyei közpénztárnál megvizsgálja az 1936. évi naplókat, ellennyugtákat, nyugtákat és megállapítja, hogy 1936. évi december 31-én az egyházmegyei pénztár összes forgalma a következőket mutatja:

Bevétel	36,625 P 56 f.
Kiadás	29,366 P 58 f.
Maradvány	7,258 P 98 f.
azaz hétezerkettőszázötvennyolc P és kilencvennyolc f.	

Számnevőszék részletenként is vizsgálatot tartván, megvizsgálta a *Baldácsy-alap* számadásait és megállapította, hogy a

Bevétel	1,033 P 40 f.
Kiadás	1,368 P 17 f.
Többkiadás az egyházmegyei segélyalapról	334 P 77 f.

Számvevőszék a közalapi pénzkezelésnél megállapította, hogy a

Bevétel	6,912 P 44 f.
Kiadás	6,912 P 44 f.
<hr/>	
Be nem fizetett hátralék	12,311 P 84 f.

Számvevőszék megvizsgálta a lelkeszi nyugdíjintézet számadásait, megállapítván, hogy a

Bevétel (levonásokkal)	14,007 P 52 f.
Kiadás	14,007 P 52 f.
<hr/>	
Be nem fizetett hátralék	15,858 P 40 f.

Számvevőszék, a vizsgálat alapján, Román Ernő egyházmegyei pénztárosnak az 1936. évi számadásokra vonatkozólag, a szokásos óvások fenntartása mellett, a felmentvényt megadja, szolgálataiért köszönetet mond és az egész számadást az egyházkerületi számvevőszék elé terjeszti.

Román Ernő bemutatta az 1937. évi egyházmegyei költségvetést.

Számvevőszék tételről-tételre megvizsgálván, megállapítja, hogy az egyházmegye költségelőirányzatának végösszege a következő:

Szükséglet	5,138 P 50 f.
Fedezet	5,138 P 50 f.
<hr/>	
Maradvány, vagy hiány	0,000 P 00 f.

Számvevőszék a bemutatott költségvetést elfogadja és az egyházkerületi számvevőszék elé terjeszti, jóváhagyás végett.

B)

Számvevőszék, az egyházmegyei számvevők jelentése alapján, vizsgálat tárgyává tette az egyházmegye összes egyházközségeinek 1936. évi gondnoki számadásait és 1937. évi költségvetéseit.

Számvevőszék a gondnoki zárószámadásokat Eger és Egercsehi kivételével, jóváhagyja. Felszólítja az illetékes számvevőket, hogy ami kisebb hibát észleltek, azokra közvetlenül hívják fel az illetékes egyházközségek figyelmét. Egert és Egercsehit pedig szólítsa fel Komjáthy József számvevő, hogy számadásait rendbehozva, az őszi egyházmegyei közgyűlésre terjessze fel.

Számvevőszék az összes egyházközségek költségvetéseit jóváhagyja.

Ezek után esperes a Számvevőszék ülését bezárta és a jegyzőkönyvet aláírtuk. (N. B.)

Román Ernő sk.,

Pósa Péter sk.,

Nádházy Bertalan sk.

Egyházmegyei tanács, a bemutatott jegyzőkönyv alapján Román Ernő egyházmegyei pénztáros számadásait elfogadja, részére a szokásos óvások fenntartása mellett, a felmentvényt megadja s szolgálatait megköszöni.

Elfogadja a bemutatott költségvetést. A számadási és költségvetési adatokat az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti.

Az egyházközségek számadásait és költségvetéseit, a megjegyzések figyelembe vételével, megerősíti. (N. B.)

7. A tiszakeszii egyházközség, mult év április 17-én tartott presbitéri gyűléséből és december 6-án tartott egyházközségi közgyűléséből jóváhagyás végett előterjeszti 30 év óta nem használt temetőjének eladását, hogy annak árából megfelelő jövedelmező földingatlant szerezhessen.

Egyházmegyei tanács felhívja a tiszakeszii presbitériumot, hogy szerezzen közigazgatási engedélyt régi temetőjének megszüntetésére és ha ezt megnyerte, újra terjessze fel iratait az I. tc. 41. § é) pontja szerinti aláírással és a presbitérium jegyzőjének aláírásával. (N. B.)

8. A bükkaranyosi lelkipásztor előterjeszti harangtornyuk építésének elszámolását, jóváhagyás végett.

Em. tanács felhívja a lelkipásztort, hogy az elszámolást a presbitériumnak kell elvégezni s ennek a jóváhagyó határozatát, a gondnok, a lelkipásztor és a presb. jegyző aláírásával kell felterjeszteni. (N. B.)

9. Bükkaranyos presbitériuma f. évi január 3-án és március 25-én kelt iratában kéri, hogy fa-harangtornyát lebonthassa, mert templomtornyot épített.

Egyházmegyei tanács Szeghalmy Bálint egyházmegyei építési szakértő véleménye nyomán, felhatalmazza esperesünket, hogy a harangláb lebontásához hozzájárulhasson, ha a Műemlékek Országos Bizottsága, ahová nevezett szakértő előterjesztést tett, nem találná műemléknek a haranglábát. (N. B.)

10. A tiszavalki presbitérium, f. évi február 14-iki gyűlésének a Tóth Vince-féle alapítványi búza kötvényeire vonatkozó határozatát terjeszti fel.

Egyházmegyei tanács, mivel a presbitérium határozata sem meg nem fellebbeztetett, sem az I. tc. 77. § hatálya alá nem tartozik; napirendre tér e tárgy fölött s az iratot visszaadja. (N. B.)

11. A tiszavalki presbitérium 1935. nov. 17-én, 1937. febr. 14-én és a tiszavalki lelkipásztor f. évi apr. 19-én kelt iratában előterjeszti, hogy a Tisza szabályozása következtében a lelkészi földjárandóság-

ból közel 11 kat. hold, a tanítóiból pedig kb. 1200 négyszögöl elveszett. Egyéb károk is érték a szabályozás miatt a lelkipásztort. Kéri a felső hatóságot, legyen segítségére egyfelől abban, hogy az elveszett földért megfelelő ellenértéket kapjon, másfelől abban, hogy kártalaníttassék.

Egyházmegyei tanács az iratokat eljárás végett azzal adja ki Dr. Tolnay Ferenc ügyészünknek, hogy az elnökséggel összekötetésben tegye meg a szükséges lépéseket és az eredményről további tárgyalás, esetleg jóváhagyás végett tegyen jelentést egyházmegyei közgyűlésünkhöz.

(N. B.)

12. Tárgyaltuk az alsóborsodi református tanító-egyesület 1936. nov. 18-án tartott közgyűlésének jegyzőkönyvi határozatát, melyben arra kéri fel esperesünk figyelmét, hogy egyházmegyei világi tanácsbírói tisztségre óhajtanák, hogy egy tanító is megválasztassék.

Egyházmegyei tanács, igen szívesen venné, ha a tanácsbírói karban, az értékes egyházmegyei tanító-tesztület tagjai közül valaki helyet foglalna. A maga részéről az elkövetkező világi tanácsbíró választásnál ezt a gondolatot nagy örömmel fogja támogatni.

(N. B.)

13. sz. A tiszaszederkényi lelkipásztor betérjeszti a presbitérium f. évi január 29-én tartott gyűlésének jegyzőkönyvét, mely lelkészi tagon lévő épületek beruházására vonatkozik.

Em. tanács, mivel a jegyzőkönyvi kivonat alakilag hibás (I. tc. 40. § é) pont) érdemleges tárgyalás nélkül visszaadja az iratot.

(N. B.)

14. sz. Tárgyaltuk a maklári lelkipásztor f. évi március 12-én kelt beadványát, melyben nagy területű szórványainak gondozása céljából, útiköltségekre, fuvardíjakra, missziói segélyt kér, mert csak így tudna „mentő munkát végezni“.

Egyházmegyei tanács a beadványt, irataival együtt mély tisztelettel terjeszti pártolólag a Püspök Úr elé.

(N. B.)

15. sz. Egerlövő 4 példányban betérjeszti P. Szegedy László és felesége Molnár Ida által tett 650 P. örökalapítványról szóló alapító levelet.

Em. tanács szívesen venné tudomásul az alapítólevelet, ha az I. tc. 73. §. p) pontja szerint csatolva volna a presbitérium alapítványt elfogadó határozata. Mivel ilyen határozat nincs mellékelve, a presbitériumnak az iratokat azzal küldi vissza, hogy kellően felszerelve terjessze fel őszi közgyűlésünk elé.

(N. B.)

16. sz. Olvastuk Szabó Dániel hejőcsabai lelkipásztor egyházmegyei megválasztott lelkészi jegyzőnek, tisztségéről való lemondó levelét.

Egyházmegyei tanács sajnálattal értesült Szabó

Dániel szándékáról, szeretné a megválasztott tisztviselőt más elhatározásra bírni. Lemondását az I. tc. 114. §. szerint nem is áll módjában elfogadni, hanem az ügyet a közgyűlés elé viszi. (N. B.)

17. sz. Több tárgy nem volt. Énekeltünk, imádkoztunk. Egyházmegyei gondnok megköszönte a tanács tagjainak szíves közreműködését és esperes 13 órakor az ülést bezárta. (N. B.)

Kmft.

Hitelesítjük :

Pósa Péter
esperes.

Nádházy Bertalan
főjegyző.

Csorba György

Román Ernő

II.

Az alsóborsodi református egyházmegye
1937. évi október hó 12-én, Miskolcon tartott rendes
közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Isten országáért való szolgálatunkat 9 óra 15 perckor kezdetűk azzal, hogy elénekeltük a LXXXIX. zsolt. 1. versét. Majd esperesünk felolvasta a Bibliából Máté 9:35—38. verseket és vele együtt buzgó imádkozásban kértük Isten kegyelmét elkövetkező munkánkra. Ezután esperes a közgyűlést megnyitotta.

1. sz. Nádházy Bertalan főjegyző felolvasta a szavazatbontó bizottság következő jegyzőkönyvét:

„*Jegyzőkönyv*, felvettük Miskolcon, 1936. évi december 21-én, az alsóborsodi egyházmegye általános tisztújítására beadott szavazatok felbontása alkalmával.

Jelen voltak: Pósa Péter esperes, dr. Enyedy Andor és Román Ernő tanácsbírák, Nádházy Bertalan főjegyző, mint a bizottság tagjai. A jegyzőkönyvet Veress Imre esperesi s. lelkész vezette.

1. sz. Éneklés és imádkozás után, esperes az ülést megnyitotta.
2. sz. Megállapítottuk, hogy mind a 47 egyházközség presbitériuma beadta szavazatát, amelynek értéke annyimint: 105.
3. sz. Megállapítottuk, hogy minden presbitérium alakilag szabályszerűen szavazott.
4. sz. Az egyházmegye közgyűlésének rendeletétől eltérőleg némely tekintetben helytelenül szavaztak: Bükkzsérc: (Leánygimnáziumi képviselőre szavazott). Sajókeresztur: (Csak 8 tanító-képviselőre szavazott). Sály: (Két jegyzőre nem szavazott). Szirma: (Ugyancsak két jegyzőre nem szavazott). Igrici: (Egy lelkészi-jegyzőre és egy tanító-képviselőre nem szavazott).
5. sz. Bizottság két példányban vezetve az összeszámlálás feljegyzését: Ezeknek a feljegyzéseknek adataiból megállapítja, hogy a

presbitériumok 105 értékszámot kitevő szavazataiból az eredmény a következő:

<i>Esperes:</i> Pósa Péter miskolci lelkipásztor	=	105	szavazat.
<i>Gondnok:</i> Báró Bottlik István szkv. áll. titkár	=	105	"
<i>Lelkészi tanácsbírák:</i> Román Ernő a zsolcai lp.	=	105	"
Dr. Enyedy Andor miskolci lp.	=	105	"
Takács Mihály f. ábrányi lp.	=	103	"
Szakács Pál cserépfalui lp.	=	97	"
Szabó József m-nagymihályi lp.	=	103	"
Kérészy István t. nánaí lp.	=	95	"
Várady Pál b. geszti lp.	=	104	"
Komjáthy József diósgyőri lp.	=	99	"
Dr. Filep Gusztáv m. keresztesi lp.	=	99	"
Tóth Sándor m. csáti lp.	=	77	"
<i>Szavazatot kaptak még:</i> Szabó Dániel 28; Fazekas János 14; Benke József 8; Balázs Győző 2; Derencsényi István 2; dr. H. Kiss Géza 2; dr. Pápay István 2.			

<i>Világi tanácsbírák:</i> Dr. Kérészy Barna ügyv. Miskolc	=	87	szavazat.
Zsóry Lajos orsz. képviselő M. Kövesd	=	99	"
Bay Bertalan földb. Hejőbába	=	95	"
Lukács Béla főispán Miskolc	=	105	"
Csorba György ny. főig. Miskolc	=	103	"
Dr. Mikuleczky Gyula vm. árv. elnök Misk.	=	105	"
Tóth Kálmán közs. főző Cserépfalu	=	103	"
Dr. Fekete Gyula közs. főző D.-győr	=	101	"
Kun András gazd. főtan. Miskolc	=	91	"
Dr. Korom Lajos orvos Poroszló	=	71	"

Szavazatot kaptak még: Szilvássy Pál 31; Zsupán László 21; Balogh János 20; Egrý Zoltán, dr. Fekete Bertalan, dr. Szepessy Orbán, Szilágyi Miklós, Vadászy Pál: 2-2 szavazatot.

<i>Lelkészi főjegyző:</i> Nádházy Bertalan diósgyőri lp.	=	105	szavazat.
<i>Lelkészi jegyzők:</i> dr. H. Kiss Géza bőcsi lp.	=	89	"
Szabó Dániel hejőcsabai lp.	=	73	"

Szavazatot kaptak még a jegyzői tisztségre: Kovács József 20; Tóth Sándor 8; Derencsényi István 4; Benke József, dr. Filep Gusztáv, Kérészy István, dr. Pápay István, Perjéssy László 2-2 szavazatot.

Világi főjegyző: dr. gr. Haller István vm. ász. üln. Misk. = 101 szav.

Szavazatokat kaptak még: Kun András, Tóth Kálmán 2-2.

Világi jegyzők: dr. Román Zoltán ügyv. jel. Misk. = 93 szavazat.
dr. Zsóry György kultusz min. tisztv. Bp. = 84 "

Szavazatot kaptak még: dr. Koppányi Dénes 21; Kun András, Haller István, Haller József, Jármay Aladár 2-2 szavazatot.

<i>Ügyészek:</i> dr. Tolnay Ferenc ügyv. Misk.	=	105	szavazat.
dr. Dienes István ügyv. Miskolc	=	105	"
<i>Tanátképviselők:</i> Porcs Kálmán igazg. Misk.	=	103	"

dr. Kosztolányi Zoltán = 103 szavazat.
Szavazatot kaptak: Balázs Győző 2; Péter Pál (érvénytelen) 2.

Tanítóképviselők: vitéz Litkey György Misk. = 105 szavazat.
 Nagy János = 105 „
 Barsy Lajos sályi = 105 „
 Trencsényi Pál t. nánai = 105 „
 Mízsér Lajos cs. falui = 105 „
 Szabó András a. zsolcai = 105 „
 Várhegyi Lajos h. papi = 103 „
 Barna Aladár miskolci = 101 „
 Nagy Dezső m. keresztési = 99 „
 Balogh János ládházai = 85 „

Szavazatot kaptak: Jakab Imre 8; Keresztes Jenő 6; Molnár György 4; Örvendi István 4; Horváth László; Sós Dezső 4; Lovász Pál 4 szavazatot.

6. sz. Bizottság ezeket megállapítván, jelenti az eredményt a Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlésnek. Javasolja, hogy a szabályszerűen választást, a megválasztottakra nézve, méltóztassék megerősíteni és jóváhagyni. A szavazatok nagy többségével megválasztott új tisztikar megbízatása az E. T. I. tc. 88. §. szerint 12 évre szól. A megbízatás, egyházmegyei közgyűlés 4 (j) 1936 októberi határozata szerint, az 1937 évi őszi közgyűléskor kezdődik és 1949 évi őszi közgyűléséig fog tartani.

7. sz. Javasolja bizottság, hogy közgyűlés a még esküt nem tett tanácsbírákkal, ugymint: Várady Pál, Komjáthy József, dr. Filep Gusztáv és Tóth Sándorral, valamint dr. Mikuleczky Gyula, Tóth Kálmán, dr. Fekete Gyula, Kun András és dr. Korom Lajossal, tétesse le az esküt.

Ugyszintén eskesse fel dr. H. Kiss Géza, Szabó Dániel, dr. Román Zoltán és dr. Zsóry György jegyzőket; valamint dr. Tolnay Ferenc és dr. Dienes István ügyészeket.

8. sz. A tanár- és tanítóképviselők megbízatása az E. T. I. tc. 107. § h) pontja alapján 6 évre szól, azaz 1943 évi őszi közgyűlésig. Választásuk tehát 1942 évi őszi közgyűlésen elrendelendő.

9. sz. Ezek után esperes a bizottság ülését bezárta s a jegyzőkönyvet aláírtuk.

Kmft.

Pósa Péter sk.
 esperes elnök.

Dr. Enyedv Andor sk.
Román Ernő sk.
Nádházy Bertalan sk.
 bizottsági tagok.

Veres Imre sk.
 jegyzőkönyvvezető.

Közgyűlésünk a jegyzőkönyvet tudomásul veszi, a választás eredményével együtt. A választást az E. T. I.

t. c. 112. § c) pontja alapján megerősíti, az egész tisztikar szolgálatára Istennek kegyelmét kéri.

Azok a tisztviselők, akik még esküt nem tettek — Szabó Dániel, Zsóry György jegyző Kun András tanácsbíró kivételével, akik nem voltak jelen — a hivatalos esküt letették.

Várady Pál és dr. Mikuleczky Gyula néhány igaz szóban köszönték meg esküt tett társaik nevében is a megbízatást és elkötelezték magukat a szolgálatra.

Farkas István püspök úr felszólalásában a közgyűlés köszönetét tolmácsolta az elnökségnek és a régi tisztikarnak, valamint melegen üdvözölte az új tisztikart, Isten áldását kérve szolgálatukra.

Esperesünk hálás szívvel köszönte meg püspök úr szavait, mondván azt is, hogy csak addig vállalja a tisztikar a szolgálatot, amíg Isten erőt ad annak lelkiismeretes és pontos ellátására. (N. B.)

2. sz. A megjelenteket számba vettük. Akik igazolták távollmaradásukat: azokat igazoltuk. (N. B.)

3. sz. Jelen voltak: Pósa Péter esperes és br. Bottlik István egyházmegyei gondnok elnöklete alatt, Román Ernő, dr. Enyedy Andor, Takács Mihály, Szakács Pál, Szabó József, Kérészy István, Várady Pál, Komjáthy István, dr. Filep Gusztáv, Tóth Sándor lelkészi tanácsbírák; dr. Kérészy Barna, Csorba György, Bábai Bay Bertalan, Zsóry Lajos, Lukács Béla, Kun András, dr. Mikuleczky Gyula, dr. Fekete Gyula, Tóth Kálmán, dr. Korom Lajos, világi tanácsbírák; Nádházy Bertalan lelkészi, dr. gr. Haller István világi főjegyző; dr. Hegyaljai Kiss Géza lelkészi, Román Zoltán dr., ifj. Zsóry György világi jegyzők; dr. Tolnay Ferenc és dr. Dienes István ügyészek. A felsoroltakon kívül a következő egyházközségekből voltak jelen lelképásztorok és világiak:

Alsószolca: Baksa Lajos. Ároktő: Kiss Albert, Mihály Ferenc gondnok. Átány: Szilva Sándor. Böcs: Nagy Lajos gondnok. Bükkaranyos: Mauritz Gyula. Bükkzsérc: Molnár Gyula. Cserépfalu: Kósik Lajos gondnok. Diósgyőr: Nagy Sándor, Kígyóssy Dezső v. o. lelkészek, Gyulay István, Szücs István, Földes Lajos. Eger: Paulik Béla, Lipcsey Péter főgondnok. Egerlövő: Vajda Sándor. Emőd: Demeter Béla. Harsány: Solyoni Gyula. Hejőbába: Szendrey László. Hejőcsaba: Szabó Dániel, Tokaji Nagy Kálmán k. tanító. Hejőpapi: Benke József. Hejőszalonta: Nagy Elek. Tóth Károly gondnok. Heves: Igriczi: Mikó Sándor. Kisgyőr: Kiss Elek. Kistokaj: Gombos Imre. Ládháza: Pósa Dezső, Nagy Papp László. Mezőnyék: Szilágyi László főgondnok. Maklár: Körössy József. Martintelep: Ilosvay Ferenc, Diószeghy József. Mezőcsát: Simon Béla. Mezőkeresztes: Arday László, Nagy Dezső ig. tanító. Miskolc: Farkas István püspök, Illyés Bertalan püspöki titkár, Cseh József, Fazekas János, Nagy József vallásoktató lelkészek, Nehéz János,

Győri Nagy Samu presb. Nemesbikk: Perjéssy László. Noszvaj: Kovács József. Ónod: dr. Pápay István. Poroszló: Kiséry Béla hl. Sajtókeresztúr: Berecz József. Sály: Sipos István. Szirma: Derencsényi István. Galambos Béla tanító. Tiszadorogma: Técsy Béla, Örvendy István. Tiszakeszi: Horváth József, Ladányi István gondnok. Tiszaoszlár: Gyarmathy Béla. Tiszapalkonya: Turáni T. Ferenc. Tiszszederkény: Eötvös Ferenc, Tóth József gondnok. Tiszatarján: Molnár Béla. Ujlőrincfalva: Szigethy Gyula. Vatta: Falucskay Benjámín. Tanárképviselők: Porcs Kálmán, dr. Kosztolányi Zoltán. Tanítóképviselők: vitéz Littkey György, Várhegyi Lajos, Mízser Lajos, Barna Aladár, Trencsényi Pál, Nagy János, Barsy Lajos, Szabó András. Vallástanár: Balázs Győző. S-lelkészek és érdeklődők nagy számmal. (V. P.)

4. sz. br. Bottlik István egyházmegyei gondnokunk élénk érdeklődés mellett mondotta el az itt következő elnöki megnyitó beszédét:

„Az a megtiszteltetés, mely egyházmegyéink részéről ismételten ér, annak a több, mint 30 éves szolgálatnak szól, melyet a mi egyházmegyéinkben, gyarlósággal bár, de azzal a szeretettel teljesítettem, mely Isten legnagyobb ajándékaként él szívemben. Ez a szeretet a mi egyházmegyéink egyházi és világi tagjainál mindég vizsonzásra talált és most ennél az egyhangú választásnál újból kifejezésre jutott, mely választásnak eredményeként elnöktársammal együtt ismét reánk hárul az a szent kötelesség, hogy az alsóborsodi egyházmegye élén szolgáljuk Istent és a magyar hazát! Szoros egységben vallásunkat hazafiságunkkal és hazafiságunkat vallásunkkal. Mert a vallás az embernek nemcsak magánügye, a vallás túlnő az egyén és a család keretein és a magyar nemzetet még a legönfeláldozóbb hazafiság is csak akkor mentheti meg, ha ez a hazafiság a keresztyén gondolattal elválaszthatatlanul egybeforr.

A mi megcsonkított hazánk csak akkor nézhet egy boldogabb jövő elé, ha ki tudjuk egyenlíteni a meglevő ellentéteket is és nem engedünk újakat belevinni a nemzet életébe. A magyar közélet pártkülönbség nélkül a felforgató törekvések elleni küzdelmekben egységes erőt mutat. Ezek ellen a törekvések ellen a kálvinizmus történelmi elhivatottságunk öntudatával veszi fel a harcot, de a kálvinizmus az egész magyar keresztyénség és mindazok, akiket a közélet porondján vezető egyéniségeknek tisztelünk, mindenekelelt a magyar Kormány, csak akkor szüntethetik meg a felforgató törekvések érvényesülésének előfeltételeit, ha azokhoz az eszközökhöz nyúlnak, melyekkel százezrek és milliók részére emberhez méltó életet tudnak biztosítani.

Én, mint ennek az egyházmegyének gondnoka és a közélet szerény munkása, minden erővel támogatom minden törekvést, mely a közéletbe is a krisztusi gondolatot igyekszik belevinni, mert aminő mértékben érvényre jut a keresztyén gondolat a nemzet életében, olyan mértékben szűnik meg a nyomor és érvényesül az igazság, mely a szeretet törvényén épül fel, de le is sújt azokra, akiknek nem

fáj a nyomor, amit mások szenvednek, akik a kapitalizmus fanatikusainak gondolják magukat és voltaképpen annak mótelyei, mert a kapitalizmusnak épúgy, mint a polgári rendnek és mindenekelett a nemzet boldogabb jövőjének az teszi a legnagyobb szolgálatot, aki minél több könnyet töröl le és minél több magyar lélekből a kétségbeesés helyett a megnyugvás és engesztelődés érzését váltja ki. Ehhez azonban az egyének, egyházi, vagy világi szervezetek és maga a magyar kereszténység is csak az atmoszferát teremtheti meg, az intézményes megoldásnak csakis a magyar Kormány szabhat irányt és mi bizakodó reménnyel várjuk a Kormány bölcsességéből és evangéliumi magyar lelkükből fakadó elhatározását, mely szerint az ember és a mammon küzdelmében elsősorban az ember és nem a tőke érdekét tekinti a nemzet legfőbb célkitűzésének és várjuk azt a cselekvést, mellyel megsemmisítik a felforgató törekvések térhódításának az előfeltételét erővel, de nem az erőszak eszközeivel, hanem a szociális igazság érvényesülésének biztosításával, mert a szociális igazság az az erő, mely a társadalmat egységbe olvaszthatja, mert ennek az igazságnak az alapja a Krisztus szelleme, mint ahogyan az erkölcs is a Krisztus igazságának az életben való megtestesülése.

A mi egyházmegyénk nagy múltra tekinthet vissza, mely a keresztény erkölcs és a keresztény demokrácia jegyében telt el, mely alapja a jelenben is annak az egységnek, melyről a mi egyházmegyénk ennél a választásnál újból bizonyosságot tett. A kálvinizmus a keresztény demokráciának az inkarnációja és ha a mi szomorú korszakunkban az élet eszmeáramlatai szédületes gyorsasággal változnak és alakulnak az új idők szellemében és a múlt igazságai helyébe a jelen igazságai lépnek, a demokrácia még sem bukhat meg, csak újra születhet, mert gyökerével a keresztény gondolatból táplálkozik.

Ez a keresztény demokrácia az az irány, mely alapja az egységnek nemcsak az egyház, hanem az állam életében is és amikor a mi egyházmegyénk ezt a demokráciát szolgálja, egyaránt szolgálja Krisztust és a magyar hazát.

Amidőn ezt az egyhangú bizalmat, mellyel egyházmegyénk megtisztelt, lelkem minden szeretetével hálásan megköszönöm, ez nemcsak köszönet, hanem ígéret is a jövőre, ígéret arra, hogy szolgálatomnak mindenkor a krisztusi gondolat szab irányt, melyet a mi kálvinista hitünk mélységével fogok szolgálni a gondnoki székben és a közéletben egyaránt.

Testvéri szeretettel üdvözlöm egyházmegyénk minden tagját, egyházi és világi szolgatársaimat és mindnyájunkra Istennek bőséges áldását kérem.

Közgyűlésünk a meleg szívből elmondott megnyitót megköszöni és jegyzőkönyvében elhelyezi. (N. B.)

5. sz. Esperesünk bejelenti, hogy a múlt évi közgyűlés ama határozatát, hogy időkímélés okából az esperesi jelentés sokszorosítva kerüljön a közgyűlési tagok kezébe, a nyomdai drágaság miatt nem

hajtotta végre. Miután közgyűlésünk ezt helyeslőleg tudomásul vette, lelkészi főjegyző felolvassa ezt az esperesi jelentést:

„Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Ellentétes világnézetek harcának pergőtüzében él az emberiség. Egyik oldalon a hitelenség, a tagadás, az istentelenség vérvörös lobogója, a másikon a Jézus Krisztus evangéliumi, hófehér zászlója mutatja az irányt. Ez a harc nem mindig ott a legerősebb, ahol az ellentétes világnézetek képviselői fegyveresen mérkőznek egymással kiszámíthatatlan károkat okozva múkincseknek, pótolhatatlan értékeknek elpusztításával és családi hajlékok feldulásával. Néha még ennél is veszedelmesebb a csendben, alattomosan végzett, föld alatti munka: a lelkeknek az a tervszerű mérgezése, amelynek végső célja a meglévő társadalmi, vallási, egyházi rendnek a felborítása, a családi tűzhelyek összerombolása, gyermekeknek a szülők ellen harcba állítása.

Tulajdonképen ennek a világnézeti harcnak vagyunk részesei mindnyájan, kik Krisztus drága nevéből nevezett keresztyén anyaszentegyháznak vagyunk a katonái. Mi sem volna természetesebb, minthogy a keresztyénség összes felekezetei — minden mást félretéve — erre a harcra, hitelenség és istentelenség ellen folytatott küzdelemre koncentrálnák minden erejüket. Hiába építjük ki felekezeti hadállásainkat, hasztalan virágoztatjuk fel a katolikus legényegyletet, a református nőszövetséget s csinálunk ragyogó kivilágítású karácsonyfát, semmit sem ér az Isten szemében, ha egymás ellen haragot, gyűlöletet táplálunk szívünkben s ha egymásnak minden lépését nem testvéri megértéssel, hanem az ellenség féltékeny gyanakvásával kísérjük.

Csodálatos rövidlátás az, amit e harcban Róma tanusít. Amint diplomáciájával a maga érdekeit védve minden talpalattnyi földet nagyszerűen behálóz, éppen olyan merevséget tanusít a többi keresztyén felekezetekkel szemben, amelyeket nem ismer el magával egyrangúaknak. Csak ez a merev egyoldalúság magyarázhatja az ökoménikus konferenciáktól való távolmaradását, és azt, hogy még a fenyegető vörös veszedelem láttára sem igyekszik a feléje sokszor kinyújtott kezét megragadni, amit pedig testvéri szív benső érzése irányít és nem diplomáciai megfontolás.

Amint egyházmegyénk területén szerte járok, mind jobban meglátom a tulajdon szememmel azt a mind szélesebbé váló szakadékot, amit Róma hatalmi törekvése és a magyar föld egymást testvérnek tartó népe közé: katolikusok és protestánsok közé. Önzésben és hatalmi törekvéseiben ma már odáig megy, hogy papjainak nemcsak a hivatalos együttműködést tiltja meg, hanem a társadalmi életben való barátságos érintkezést is rossz szemmel nézi.

Püspöklátogatások során elég alkalmunk van erről meggyőződést szerezni. Annál nagyobb a tisztületünk és testvéri szeretetünk az olyan fehér hollóként mutatkozó róm. kath. lelkész iránt, mint vitéz Kun Iván János harsányi plebános, aki úgy anya-, mint leányegyházköztségben első volt a püspök urunkat üdvözlők sorában.

Forró magyar érzéséről, a testvériségnek nemcsak ajkán hordozásával, de cselekvésével és élésével való bizonyágtételéről jól esik megemlékezni. Ilyen tiszta magyar érzésű katolikus lelkészekkel öröm volna az együttműködés a magyarság szolgálatában!

Nagytisztelető Közgyűlés! Ha ennek a keresztyén felekezetek közt tényleg fennálló és szinte évről-évre erősödő antagonizmusnak a szülőökát keressük, lehetetlen meg nem látnunk a lélekalászatra alkalmat szolgáltató reverzális törvényt. Meg vagyok győződve, hogy ha a múlt évszázad végén olyan dűsan tenyésző liberálizmus nem erőszakolja ki az 1894. évi XXXII. t. c-t, nem élesedett volna ki ennyire a felekezetközi viszony Magyarországon. Ennek a sok sebtől vérző csonka hazának polgárai csak egymás megértésével, a testvéri szeretetnek életbe vitelével és gyakorlásával várhatnak szebb jövőt. A gyűlölet építés helyett csak pusztít és drága értékeket tesz romhalmazzá.

Mi százszor nyújtottunk békejobbot s ezerszer hangoztattuk, hogy a közös ellenség ellen való harcban készek vagyunk egységes front alakítására. Nem tehetünk róla, ha a pusztító özönvíz képe sem indítja Rómát közös védekező munka megteremtésére. A külső revíziót szükségszerűen megelőző benső revíziónak ez a legerősebb akadály.

A róm. katolikus egyház rövidlátása éppen abban áll, hogy a közös nagy veszéllyel szemben neki van a legtöbb veszíteni valója. Az állami eredetű, nagy egyházi javadalmak sokkal jobban felhívják az ellenség figyelmét, mint a mi néhány holdnyi birtokunk, amit áldozatkész őseink a magukéból adtak az egyházi szolgálat megélhetésének biztosítására. Az 1919. évi kommunista uralom mutatja, hogy az egyházi vagyon közt nem akar különbséget tenni a világhatalmi törekvéseket ápoló bolsevizmus, amivel az egyházaknak számolniuk kell.

Nagytisztelető Közgyűlés! Ezek után a vázlatos ecsetvonások után fordítsuk figyelmünket azokra az eseményekre, melyek a saját portánkon belül egy esztendő alatt történtek, hogy meglássuk és megköszönjük az isteni gondviselés felettünk való őrökését és az anyaszentegyház felett való virrasztását.

Múlt évi közgyűlésünk 5. j. pontjában elrendelte az általános tisztújítást s a szavazatok beadásának határidejéül 1936. dec. 15-ét tűzte ki. A tisztújítás megtörtént s annak eredményét a közgyűlés elé terjesztendő jegyzőkönyv tünteti fel. Itt jelentem, hogy múlt évi közgyűlésünk felterjesztett kérését az egyházmegyei tanácsbírák számának 8-ról 10-re emelése tárgyában az egyházkerületi közgyűlés engedélyezte, valamint az e. m. szabályrendelet olyan irányú módosítását is, hogy 2 egyházmegyei ügyészt választhassunk.

Nagytisztelető Közgyűlés! A megválasztott tisztikar hálás köszönetét hadd tolmácsoljam most a m. t. Közgyűlés előtt; hadd fejezzem ki a választó egyházközségek presbitériumainak a bizalom és megbízatás felett érzett örömlüket abban a felelősségteljes kijelentésben, hogy a nép szavában megnyilatkozó isteni akarat teljesítése lesz életünk cselekedeteinek zsinórmértéke. Fogadja el az

egyházmegye egyházközsegeinek minden presbitériuma az irántunk megnyilvánult szeretet és bizalom leghálásabb köszönetét, valamint azt az elhatározását, hogy a bizalomért becsületes munka és odaadó hűség szolgálatát kívánjuk felajánlani, mint amiről tudjuk, hogy a szebb magyar holnapnak és áldottabb egyházi életünknek biztos zálogai.

Akik új tagjai az egyházmegye tisztikarának, azok az új életstílus ígéretét hozzák magukkal, a régiek pedig eddigi hűségük megújításával kívánják továbbra is szolgálni az anyaszentegyházat, melynek feje az Úr Jézus Krisztus!

Nagyfiszteletű Közgyűlés! A lefolyt esztendőek egyházi vonatkozású eseményeiről a következőkben számolok be.

A Gondviselés bölcsessége ebben az évben is meglátogatott gyásszal, az elválás bújával, hogy meg ne feledkezzünk az írás szavainak igazságáról: mi csak jövevények vagyunk és zsellérek, mint a mi atyáink is. (I. Krón. 29:15.)

Lelkészi karunkat a halál megkímélte, de lelkésztestvéreink szívére és házára több esetben borított fekete gyászt. *Kiss Albert* ároktői lelkipásztor a múlt év novemberében a kegyelem éveiben járt özvegy édesanyját veszítette el; ezelőtt 2 hónappal pedig tragikus módon apja nevét viselő legnagyobbik fiát, aki előtt, mint fiatal ügyvéd előtt épen most nyílt volna fel az élet kapuja. A késő vénségében eltávozott drága édesanya és a váratlan hirtelenséggel a hazai földtől távol elhunyt kedves fiú halála felett érzett mélységes gyászban őszinte lélekkel osztozik egész egyházmegyénk. Szeretett lelkipásztor testvérünknek és hűséges élettársának szívünkben kívánjuk, hogy Isten kegyelme erősítse meg és emelje fel őket a gyász sötét éjjeléből a megvigasztaltatás kösziklájára! Akinek olyan erős hitet ajándékozott a mennyei kegyelem, mint aminő lángolt abban a levélben, amit hozzám írt a próbára tett édesatyja, annak nem árthat a halál, mert hite nem emberek bölcsességén, hanem Istennek erején nyugszik. (I. Kor. 2:5.)

Ugyancsak próbára vetette Isten *Eötvös Ferenc* tiszaszederkényi lelkésztestvérünket hitvestársának szül: Erdöss Rózsa úrnőnek sok szenvedés után történt elszólitásával. A gondos, jó édesanya simogató kezét két lelkészgyermek fogja nélkülözni, az öreg édesatyja, a tudós professzor pedig Jákobbal keseregve mondja: sirva megyek hozzá a sírba. (I. Móz. 38:35.) A kegyelmes Isten vigasztalása legyen a gyászoló családon, az elköltözött feleségnek s hű édesanyjának az Úr adjon csendes nyugodalmat! Szerettei hallják meg az égi szót: „Elég neked az én kegyelemem“ (II. Kor. 12:9).

Tanítói karunkat nagy veszteség érte *Váry Elemér* tiszakeszűi kántortanítónak 40 éves korában, férfikora teljességben történt elhunytával. Részt vett a világháboruban s talán ott szerzett betegsége ásta meg korai sírját. Kötelességteljesítő, hűséges sáfár volt, kinek áldott emléke élni fog szerető tanítványai és kartársai szívében. Mi is kegyelettel gondolunk a tiszakeszűi temetőben nyugvó, kedves munkatársunkra és az ég Urától vigasztalást kérünk özvegyen maradt

hitvesének fájó szívére. Isten megjutalmazza azokat, akik Őt keresik. (Zsid. 11 : 6.)

A nyugalmazott tanítók közül is elment az a kedves, ősz hajú öreg barátunk: *Kerekes Imre* diósgyőri tanító, akinek figyelő arcát minden vasárnap ott láttuk a Kossuth-utcai, vagy avasi templomban. Igazán kegyes és hívő lélek, akinek legfőbb boldogsága a nyugalom éveiben az Úrral való társalkodás, Isten Igéjének az olvasgatása volt. „Ama nemes harcot megharcolta, futását elvégezte, a hitet megtartotta, végezetre — hitünk szerint — eltételezett számára az igazság koronája”. (II. Tim. 4 : 7-8.)

Egyházmegyénk határain túl a *Meczner Béla* alsózempléni egyházmegyei gondnok áldott emléke kötelez bennünket a haláláról való megemlékezésre. Késő vénségében 87 éves korban szólította el az Úr földi munkásságának színhelyéről, ahol kora ifjúságától kezdve munkása volt anyaszentegyházunknak. Több, mint fél évszázadon keresztül volt a testvér alsózempléni egyházmegyének világi vezére. Kegyelettel őrizzük emlékét, mert „az igaznak emlékezete áldott.” (Péld. 10 : 7.)

A legöregebb sárospataki diák és tanár: *Maklári Pap Miklós* nyug. tanár is bevégezte földi pályáját a f. év január havában. A régebbi lelkészi és tanítói generáció minden tagja ismerte és szerette a hófehér hajú és szakállú „Miklós bácsit,” aki az atyai jóság megtestesítője, a szeretet pedagógusa volt. Nemzedékekre árasztotta a tudás, az öntudatos hit, a jó példaadás drága áldásait. Kegyeletes szívvel gondolunk a sárospataki temetőben domboruló sírjára s behintjük azt emlékezésünk őszi virágaival. Sírhalmán ott ragyog az Ige: „Az Úr ad bölcsességet, az Ő szájából tudomány és értelem származik.” (Pél. 2 : 6.)

Megemlékezem még özv. Balaton Antalné, Kovács Margit miskolci jóltévőnknek f. hó 1-én történt haláláról. A miskolci leányegylet üdülőjének több holdnyi telke, valamint a Tompa- és Geró-utcára néző telek és a rajta épült házak a boldogult keresztyén nő áldott és jótékony szívét hirdetik. A Tompa-utcai házakban nyert elhelyezést a miskolci ref. Diákotthon, amely az újonnan felszabaduló helyiségekkel bővíthető és fejleszthető lesz. Kegyeletes szívünk nem feledí az Igét: „Aki az Isten akarátát cselekszi, megmarad örökké.” (I. Ján. 2 : 17.)

Halottaink sírjai felett vírasszon a szeretet és kegyelet égi angyala! Mi pedig halljuk meg az égből hangzó szót, mely ezt mondja: „Boldogok a halottak, akik az Úrban hálnak meg, mert megnyugosznak fáradtságuktól és az ő cselekedeteik követik őket.” (Jel. 14 : 13.)

Az elválás búja alatt kicsorduló könnyeinket letörölve, vegyük számba az Úr által nekünk ajándékozott öröndetes és épületes alkalmakat.

Legelőször hadd emlékezzem a püspöklátogatásról. Püspök urunk most is abban a kitüntetésben részesítette egyházmegyénket, hogy a f. év őszén, szeptember 21—25. és október 2—5. napjain meglátogatta a kisgyőri, bükkaranyosi, harsányi, vattai, emódi, lád-

házai, mezőnyéki, mályi, kistokaji, szirmai és hejőcsabai egyház-közsegeinket.

Fáradtságos, de áldott, szép napok voltak. Püspök urunk igehirdetése és családlátogatásai feledhetetlen nyomokat hagytak most is a lelkekben s bizonyosra hiszem, hogy az áldásos maghintésnek gazdag és kedves eredménye gyanánt bőséges kalásztermés érlelődik a gyülekezetekben és magyar testvéreink lelkében. Bár tudom, hogy apostoli buzgósággal végzett munkájáért köszönetet nem vár a mi lelki vezérünk, mégis jóleső, kedves kötelességemnek ismerem e beszámoló során arra kérni a Nt. Közgyűlést, hogy halálját és köszönetét illő formában fejezze ki Főtiszteletű Püspök Úrnak, aki az Úr nevében jár széjjel és mennyei Gazdánknak szántóföldjén munkálkodik, azzal az odaadással és igaz szeretettel, amivel a földjéhez ragaszkodó magyar gazda végzi a maga mindennél többre értékelt, kenyértermelő munkáit. Áldassék az Úr nagy neve ezért a lelki munkáért és annak végzőjéért!

Örömmel töltötte el szívünket a tiszántúli püspöki állás betöltése, amikor egyházmegyénk szülöttét: *Makláró Károly* debreceni lelkészt hívta el a bizalom erre a díszes méltóságra. Az új püspök ládházán kezdte lelkipásztori működését, hol a mi püspökünk is 7 éven át volt szeretett lelki vezére a hármass gyülekezetnek. Beiktatása alkalmával a szülőföld szeretetével köszöntöttem, közgyűlésünk is hajtsa meg előtte tisztelete lobogóját s kérje életére és munkáira a kegyelem Istenének gazdag áldását!

A testvér alsózempléni egyházmegyének fényes ünnepe volt a múlt hó 30-án: új egyházmegyei gondnokát, az egy akarattal vezérségre elhívott Dr. Gróf Bethlen Pál földbirtokost ekkor iktatta be hivatalába. A fejedelmi nagy nevet viselő férfiú, mint főiskolai világi gondnok, már beteljesítette a hozzáfűzött várakozásokat, most a nagy múltú egyházmegye világi vezéri székében is nagyszerű hitvallást tett izzó magyarságáról és evangéliumi hitéről. Tisztelettel és testvéri szeretettel köszöntöttem őt és egyházmegyéjét beiktatása napján, közgyűlésünk is köszöntse az Úr útmutatása szerint választó egyházmegyét és új gondnokának életére s munkáira kérje Isten gazdag áldását!

Dr. Trócsányi József nyug. akadémiai tanárt, a főiskola gazdasági választmányának munkás elnökét Kormányzó Urunk Ó Főméltósága kormányfőtanácsosnak nevezte ki. A főiskola érdekében mindenkinél többet dolgozó gazdasági választmányi elnök legnagyobb kitüntetéséhez mi is örvendező szívvel gratulálunk.

Dr. Jégh Gyula miskolci ref. gimn. tanár, helyettes igazgató „átlagon felül teljesített háborús szolgálata” elismerése gyanánt emléklapos főhadnaggyá neveztetett ki. A közkedveltségnek örvendő tanárt szeretettel és áldáskívánatokkal üdvözljük innen is.

Miskolci gimnáziumunk tanári kara nagyon értékes munkást nyert a Dr. Kiss Kálmán tanár személyében, aki évekkel ezelőtt h. tanárként működött itt, most pedig rendes tanárnak választatott a nyugalomba vonult Dr. Kosztolányi Zoltán igazgató helyére, aki-

től most nem búcsúznak, mivel óraadói minőségben még iskolánk-nál működik.

Keresztes Jenő tiszaszederkényi tanítót a nyár folyamán meleg ünneplésben részeltette egyházközsége, abból az alkalomból, hogy tiszaszederkényi működésében 30 évet töltött el. Szeretettel üdvö-zöljük itt is ezt az értékes munkatársat s további életére, Isten áldá-sát kérve, tisztelettel ajánljuk őt a Főtiszteletű Püspök Úrhoz igaz-gatói kinevezésre.

Lelkipásztoraink közül — tudomásom szerint — Gombos Imre kistokaji és Eötvös Ferenc tiszaszederkényi lelkészek töltötték be szolgálatuk 25-ik évét ebben az évben. Amikor erről Isten iránt való hálaadással emlékezünk, testvéri szívünk őszinte örömével kívánjuk, hogy aki eddig vezette, áldotta, próbára is vetette, a Kegyelmes Isten legyen továbbra is kővárunk, oltalmuk és segédelmük! Ad multos annos!

A miskolci egyházközség különös örömről is meg kell emlé-keznem: az elavult Deszkatemplom helyén új fatemplom épül, mint-egy 65 ezer pengő költséggel. Remélhetőleg még az őszőn tető alá is kerül.

Lelkipásztor változás kettő történt. Néh. Gaál Ferenc helyére Nagy József miskolci vallásoktató lelkészt hívta meg a poroszlói gyülekezet. Az új lelkipásztor állását csak 1938 május 1-én foglalja el, de beerősítése már most megtörténik. Mikola István hevesi és Dr. Nemes Andor hangácsi lelkészek állásukat elcserélték s ehhez az illetékes egyházmegyei elnökségek jóváhagyását megnyerték. Amikor a körünkbe jött Dr. Nemes Andort, mint hevesi lelkipásztort szeretettel köszöntjük s őt állásába beerősítésre ajánlom, a felsőbor-sodi egyházmegyébe távozó Mikola Istvánra kívánjuk az Urnak áldását.

Segédlelkészeinkről külön fogok jelentést tenni.

Tanítóink közül nyugdíjba vonult Fövenyessy János sajkóke-resztúri tanító. Talentumokkal megáldott pedagógus, író, zene- és énekköltő, akinek neve széles körben volt ismeretes, de betegsége akadályozta az újabb időkben talentumainak értékesítésében. Szívből kívánjuk, hogy tegye az Úr áldottá reá és népes családjára nézve a nyugalom remélt esztendeit.

Ugyancsak eltávozott körünkéből 38 évi szolgálat után Lajos István külsőböcsi tanító. Ódaadó, hűséges munkájával maradandó nyomokat hagyott a cserépfalui, átányi és böcsi egyházközségeknek az életében. Tanítói munkájának s fiatalabb éveiben az énekkar vezetésének szerelmese volt, munkájának áldott eredményei ott élnek tanítványainak és munkatársainak a lelkében. Isten kegyelme adjon neki bőséges áldást a nyugalom éveiben.

Új tanítókul megválasztottak: Ároktőre Mihálik István és Molnár Géza, Böcsre: Zarka Gyula és Anderkó Sándor, Mezőcsátra: Kiss Albert, Miskolcra: Szűcs Lóránd, Szírmára: Galambos Béla, Tisza-keszibe: Kontra Sándor és Kenyeres Zsófia. Helyettesként alkalmazta Sajókeresztur Szekeres László okl. tanítót, valamint Emőd az egy-

házmegyénkből eltávozott Sütő Károly helyére Papp Barna okl. tanítót.

Nt. Közgyűlés! Az egyházközségeink hitéletéről általában megnyugtató képet nyújtanak. Lelkipásztoraink és tanítóink — a nekik adatott kegyelem mértéke szerint — végzik egyház és léleképítő munkáikat. Vasár- és ünnepnapokon az istentiszteletek mindenütt megtartatnak, az úri szent vacsora a megállapított időben kiszolgálják s az azzal élők száma visszaesést nem mutat, sőt helyenként örvendetesen emelkedett. Alig néhány egyházközség van, ahol rendszeres hétköznapi istentiszteletek nincsenek. Kiváltképpen az esti istentiszteletek örvendenek kedveltségnek és ezeket mind több és több helyen vezetik be. Tisztelettel javasolom, méltóztassék az esti istentiszteleteknek mindenütt kötelezővé tételét elrendelni, ahol a reggeli istentiszteletek szokásban vannak még, azok hagyassanak meg, sőt vonzóbbá tételüket minden lehető eszközzel szorgalmazni vélem, de ezek mellett bűnbánati heteken minden este, máskor legalább hetenként kétszer tartassék esti istentisztelet. Ennek áldott hatása érezhető lesz a hitélet fellendülése tekintetében.

A vallásos estélyek és összejövetelek szintén látogatottak, itt csak az a panasz némely helyről, hogy lelkészen és tanítón kívül nincs más munkába állítható ember. Ezen a hiányon a csereszolgálattal lehet legkönnyebben segíteni.

A már kötelezővé tett köri lelkészértekezletek is áldott hatásuak. Van járás, ahol csak egy-két ízben jöttek össze a lelkipásztorok ilyen testvéri találkozóra. Ezek mind áldott alkalmak a mélyebbre való evezés tekintetében. Mivel pedig az idők gonoszak, az alkalmakat áron is meg kell vennünk. A mezőkövesdi járásban Kálvin-szövetség formában tartatnak meg ezek a találkozók.

Az anyagiak hiánya sok helyt fájdalmasan érezhető. A lelkészi nyugdíjintézeti és közalapí hátrálékok még mindig magasak, bár valamennyire csökkentek, pedig az előbbi járuléka a jövő évtől kezdve fenntartókra és tagokra egyaránt 5—5 százalékban van megállapítva.

A mostoha időjárás és gyenge aratás sok egyházközség helyzetét nehezé teszi, de Isten kegyelme átvezet a nehézségeken, csak híven végezzük azokat, melyeket Ő bízott reánk!

Ki kell emelnem, mint a nehéz idők áldozatkész példáját, a bükkaranyosi egyházközséget, ahol gyülekezeti terem építése után, most torony készült, amelynek építési költségeinek elszámolását közgyűlésünk elé terjeszti a presbiterium. Az aranyosi egyház azt kéri, hogy régi haranglábját lebontathassa, noha azt Szeghalmy Bálint városi főmérnök értékesnek tartja.

Tiszavalk is szép példáját adta a vallásos buzgóságnak és áldozatkésztségnek templomának és iskolájának megújításával. Többkevesebb építkezést és renoválást végeztek: Ároktő 429 P, Mezőcsát 1960 P, Mályi 180 P, Ládháza 760 P. Tiszapalkonya 1120 P, Tiszaszederkény 230 P, Átány 1650 P, Újlőrincfalva 1500 P, Egerlövő 2000 P, Mezőnagymihály 850 P, Diósgyőr 1300 P, Kisgyőr 1872 P, Bükkzsérc 300 P, Maklár 340 P, Hejőpapi és Gelej új isko-

lát épített, amaz 4000, emez 3600 P költséggel, Hejőbába pedig 1000 P-ös renoválást végzett iskoláján. Miskolc kisebb-nagyobb javításokra 10,500 P-t költött.

Mindezek annak a bizonyosságai, hogy a bástyára állított őrállók híven vigyáznak és figyelnek az Úr szavára.

Örömmel jelentem a Nt. Közgyűlésnek, hogy a V. K. Miniszter úr miskolci egyházközségünk részére egy új vallásoktatói állást engedélyezett, amely még e hónap folyamán betöltésre kerül. A diósgyőr-vasgyári egyházi részen pedig a vezérigazgatóság ugyancsak egy vallásoktató s. lelkész részére költségvetésszerűen biztosítja a dotációt. Erre Kolombán György s. lelkész alkalmaztatott.

Mindkét állás egy-egy őrálló helyet jelent, amely a jövő formálása tekintetében végtelenül fontos ref. anyaszentegyházunkra nézve. A magyar jövő olyan lesz, aminő az ifjúságunk, ezért az ifjúság lelkiségét kialakító vallásoktatást a legfontosabb területnek kell tartanunk.

Illendő dolog, hogy a V. K. Miniszter úrnak s a vasgyárak vezérigazgatóságának áldozatkészségéért köszönetet mondjunk.

Nt. Közgyűlés! A május hó 12-én tartott egyházmegyei presbiteri konferenciáról kell még megemlékezni, amelyen 380 presbiter vett részt egyházmegyéink területéről. Előadást tartott Benkő István és Dr. Ince Gábor, hitvallást tettek Dr. Dienes István diósgyőri és Bikkszegi Károly miskolci presbiterek. Áldott hatása arra ösztönöz, hogy Isten segítségével évről-évre rendezzünk ilyen presbiteri értekezletet.

Egyházmegyéink területén volt egyházkerületi ifjúsági és leány konferencia, melyek a lelkiélet formálását nagy mértékben elősegítették. A holnap napon a tapolcai leányüdülőben szintén lesz egy bizalmas értekezlet, amire felhívom lelkész és tanító testvéreim figyelmét.

Nt. Közgyűlés! Van szerencsém kérni az egyházmegyei tanács tagjainak az L. t. c. 114. §. értelmében egy évre való megválasztását és a II. t. c. 41. §. szerint a lelkészjelölő bizottságba egy lelkészi és egy világi tanácsbíró kiküldését. Megbízatusunk a jövő évi egyházmegyei közgyűlésig tart. Az egyházmegyei elnökség időközileg a következő megerősítéseket és jóváhagyásokat eszközölte, amiknek jóváhagyását kérem. Haszonbéri szerződések: Ládháza, Tiszavalk, Mezőcsát, Heves. Ingallanvásárlási szerződések: Igrici és Mezőkeresztes. Kölcsönfelvétel: Miskolc 50 ezer pengő a Deszkatemplom újjáépítésére.

Most pedig betérjésem egyházmegyéink népmozgalmi és vagyoni helyzetének feltüntetését az alábbi adatokban (zárójelben a tavalyi adatok).

I. sz. Népmozgalmi adatok:

(Lélekszám: 78.157 (75.932) .

született: 846 fi (851), 794 nő (847), összesen 1640 (1681),
meghalt: 630 fi (675), 628 nő (653), összesen 1258 (1328).

Házasságot kötött: 381 tiszta (384), 213 vegyes (234) pár,
összesen 594, (618) pár.

Megegyezés javunkra 149 (137), kárunkra 90 (84), nyereség 59 (53).
 Áttért hozzánk 57 fi (47), 70 nő (52) összesen 127 (99).
 Kitért tőlünk 35 fi (23), 44 nő (25) összesen 79 (48).
 Konfirmált 594 fi (592), 740 nő (608), összesen 1334 (1200).
 Urvacsorázott 72.449 (58.886) lélek.

II. Számadási tételek.

Bevétel	361,304.10	P	(370,987.56 P).
Kiadás	355,081.02	P	(359,714.05 P).
<hr/>			
Maradvány	6,223.08	P	(11,273,51 P).

III. Vagyontételek:

Földek	2,955.178	P	
Épületek	6,139.421	P	
Tőkepénzek	19.005	P	38 fillér
Alapítványok	143.707	P	53 fillér
Alapok	32.780	P	06 fillér
Ingóságok	735.540	P	27 fillér
Hasznos jogok	39,260	P	

IV. Egyházközségek adóssága: 608,879.81 P (506,479.93 P).

V. Magtárak:

Termény: buza	285.20	hl.	(297.49 hl).
„ rozs	471.36	hl.	(468.77 hl).
„ árpa	182.63	hl.	(234.85 hl).
„ zab	—		(3 hl).

<hr/>			
Pénzben:	261.84	P	(398.88 P).

VI. Kegyes adományok összege: 49.545.56 P (48,458.84 P).

VII. Építkezések, javítások: 30.427.34 P (23.269.29 P).

A több mint 100 ezer pengős teher emelkedés ellenértékét nem találom meg a csak 30.000 P-t kitevő építkezéseknél. Azt hiszem, itt nem eléggé gondos és pontos az adatszolgáltatás. Nagyon fontos, hogy az egyházlátogatási jegyző erre külön ki legyen oktatva s hogy az egyházlátogatási tanácsbíró urak maguk ellenőrizzék az adatszolgáltatás pontosságát. Gondos munka sok felesleges utánjárástól kiméli meg az esperest.

Bár az áttértek száma emelkedést mutat, az egyházunkból kitérők száma még többet emelkedett. Ez éber vigyázatra int bennünket, hogy boldog szolgáltnak mondathassunk, akiket ébren talál a Gazda. Ma még a reverzálisok legalább papíron javunkra hoznak nyereséget, de vajjon a szórványok tételei is benn foglaltatnak-e?

Ezek után Isten gazdag áldását kérve új elindulásunkra s egyházmegyénk minden tagjának életére, magamat továbbra is a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés jóindulatába ajánlva vagyok

Miskolc, 1937. október 8.

A Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlésnek alázatos szolgálja:

Pósa Péter
esperes^{ia}.

Közgyűlésünk tavalyi határozata szerint esperesünk jelentésének kinyomtatását, a drágaság miatt, mellőzte,

azonban időnyerés okából annak csak fontosabb részei olvastattak fel. Közgyűlés a jelentést felolvasottnak tekintti, jegyzőkönyvébe iktatja, megköszöni az esperes buzgósságos munkálkodását és jelentésével kapcsolatosan a következő határozatokat hozza:

a) Elköltözött halottainktól, akiket az Isten kezében tudunk, a feltámadás hitével búcsúzzunk. A részvétíratok szerkesztésével és elküldésével lelkészi főjegyzőt bízta meg.

A köszönő és üdvözlő iratok elküldésére is lelkészi főjegyzőnek ad megbízást.

Püspök urunknak, az egyházmegyénk területén végzett generális vizitációkért és kísérő munkatársainak mély tisztelettel mondunk köszönetet.

b) Közgyűlésünk elrendeli, hogy ahol szokásban vannak a reggeli istentiszteletek, azokat igyekezzenek vonzóvá tenni; bűnbánati heteken minden este, egyébkor, a lehetőség szerint hetenként kétszer tartassék esti istentisztelet. Ezekről a presbitériumok határozataikban gondoskodjanak.

c) Az egyházmegyei tanács tagjaiul egy évre megválasztja Román Ernő, Dr. Enyedy Andor, Nádházy Bertalan, Dr. H. Kiss Géza, Dr. Filep Gusztáv és Fazekas János lelkészi; Lukács Béla, Csorba György, Zsóry Lajos, Dr. Mikuleczky Gyula, Dr. Gróf Haller István és vitéz Litkey György világi tagokat.

d) A lelkész-jelölő bizottságba egy évre megválasztja: Dr. Enyedy Andor és Dr. Kérészy Barna rendes, Román Ernő és Csorba György póttagokat.

e) Az elnökség időközi megerősítéseit — úgymint házsonbéri szerződések: Ládháza, Tiszavalk, Mezőcsát, Heves; ingatlan vásárlási szerződések: Igrici, Mezőkeresztes és Miskolc 50 ezer pengős templomépítési kölcsönét — a maga részéről is jóváhagyja. (N. B.)

6. Egyházmegyénk területén tavaly óta két lelkészválasztás történt. Poroszlóra meghívást nyert Nagy József miskolci vall. oktató-lelkész. Állását 1938. május 1-én foglalja el. Mikola István hevesi lelképásztor cserélt dr. Nemes Andor hangácsi lelképásztorral.

Közgyűlésünk Dr. Nemes Andor lelképásztort beerősíti tisztségébe, szeretettel fogadja szolgatársul, Nagy Józsefet és a tavaly Ujlőrincfalvára beiktatott Dr. Szigethy Gyulát szintén beerősíti és mindnyájukat Isten kegyelmébe ajánlja. (N. B.)

7. Az egyházmegyei pénztáros és tanügyi bizottsági elnök megbízatása is lejárván,

közgyűlésünk egyhangúlag megválasztja egyházmegyei pénztárossá ismételten: Román Ernő alsózsolcai lelképásztort, tanügyi bizottsági elnökké; Molnár Béla tiszatárjani

lelkipásztort. Megválasztásuk az egyházmegyei tisztikar megbízatásának idejéig tart. (N. B.)

8. Szabó Dániel megválasztott lelkészi jegyző tisztségéről levélben leköszönt. Esperesünk szándékának megváltoztatására nem tudta rábírní.

Közgyűlésünk, Szabó Dániel lemondását sajnálattal veszi tudomásul, A szavazást elrendeli. Beadási határidő november 30. (N. B.)

9. sz. Tanító változásokról a következő jelentés tétetett: Megválasztottak Ároktőre: Mihalik István és Molnár Géza; Belsőbőcsre: Gaál Gyula; Külsőbőcsre: Zarka Gyula; Mezőcsátra Kiss Albert, Miskolcra: Szűcs Lóránt; Szirmára: Galambos Béla; Tiszakeszibe: Kontra Sándor, Varga János, Kenyeres Zsófia. Helyettesek Emődön: Papp Barna; Sajókeresztúron: Szekeres László.

Közgyűlésünk előtt: Mihalik István, Molnár Géza, Gaál Gyula, Zarka Gyula, Szűcs Loránt, Galambos Béla, Kontra Sándor, Kenyeres Zsófia és Varga János az esküt letették. Közgyűlésünk tisztségükbe beiktatván a rendes és segédtanítókat, főgondnokunk buzdító szavakkal kérte reájuk és munkájukra Isten áldását.

Ennél a tárgynál a közgyűlés tavalý hozott 8. sz. határozatát megváltoztatta elrendelvén, hogy a jogerősen megválasztott segédtanítót is fel kell esketni a közgyűlés színe előtt. (N. B.)

10. Egyetemes konventünk 1937. évi 226. sz. határozata az egyházmegyéket véleményadásra szólítja fel abban az irányban, hogy miként szerveztessenek meg a vallásoktatási pedagógiai szemináriumok és mimódon létesíttessék egyházmegyénként, vagy egyházkeületenként, vallásoktatási szakfelügyelet.

Közgyűlésünk a vallásoktatási pedagógiai szemináriumok tartását egyházmegyénként, a nyári szünidő elején, vagy végén tartaná kívánatosnak, kötelezővé téve ezeken a szemináriumokon való részvételt, minden vallástanítással foglalkozó tisztviselő számára.

A szakfelügyelet megszervezését nagyon fontosnak véleményezi, de az anyagiak miatt ezidő szerint megoldhatatlannak látja. (N. B.)

11. sz. Segédlelkészeink jelenlegi beosztása az esperes jelentése szerint a következő: 1. Átány: Kádár Zoltán. 2. Bőcs: Csiszár Attila. 3. Cserépfalu: Szombathý László. 4—5. Diósgyőr: Kalmár András, Iglay Ferenc. 6. Eger: Nagy András. 7. Hejőcsaba: Bertha Barna. 8. Ládháza: Kolláth Károly. 9. Mezőcsát: Kiss Péter. 10. Mezőkeresztes: Hubay Lajos. 11—15. Miskolc: Császár József, Molnár Pál, Veres Imre, Novotny Gyula, Tóth Lajos. 16. Noszvaj: Andrassy Ferenc. 17. Poroszló: Kiséry Béla. 18. Tiszanána: Benyhe Imre.

Kolumbán György, az újonnan szervezett diósgyőr-vasgyári v. o. segédlelkészi álláson szolgál.

Létszámfeletti segédlelkészként nyilvántartatnak: Fejérváry Zoltán, Kalmár Lajos, Bíró Sándor, Harangí László, Sebestyén Sándor, Vataj László, Bertha Zoltán, Erdélyi Dezső.

Bemutatott okmányaik alapján létszámfeletti bekebelezésüket kérik: Gönczy Árpád, Koncz Sándor, Szilágyi István, Tóth Gusztáv, Botos Péter.

Tudomásul szolgál. Az öt segédlelkészt bekebelezzük. (N. B.)

12. sz. Molnár Gyula dr. halálával a számvevőszékben egy tagsági hely megüresedett.

Közgyűlésünk Dr. Tolnay Ferencet megválasztja erre a helyre. (N. B.)

13. sz. Esperesünk, a tiszaozlári lelkész-árvák pénzéről, mely az egyházmegye kezelésében van, a következő jelentést tette: „Mult évi közgyűlésünknek jelentettem, hogy az általam kezelt betétkönyvön 1.488 P volt és pedig: Aladárnak 1.052 P 32 fillér, Bélának 217 P 84 fillér, Editnek 217 P 84 fillér, Edit része ingatlanban van lefektetve s csak 217 P 84 fillér kamatjutaléka van betétkönyvön. Béla neveltetése már felemészttette a ráeső részt s ezidőszerint, Aladárnak van 61 P 86 fillért kitevő jutaléka. Mellékelem Gyarmathy Béla gyám elszámolását is. Jelentésem tudomásulvételét s közgyűlésünk határozatának — jelentésemmel együtt — Borsod, Gömör és Kishont k. e. e. vármegyék árvaszékéhez való megküldését kérve, tisztelettel vagyok, Miskolc, 1937. október 8-án

Pósa Péter esperes sk.“

Közgyűlésünk, megköszöni az esperes beszámoló jelentését, azt a gyám elszámolásával együtt, helyeslőleg tudomásul veszi és értesíti kivonat kapcsán, fentnevezett vármegye árvaszékét. (N. B.)

Kmft.

14. sz. Közgyűlésünk meghallgatta a tanügyi bizottsági elnök jelentését és az október hó 11-én megtartott tanügyi bizottsági ülésről felvett jegyzőkönyvet.

„Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Iskolaügyünk homlokterében az 1935. évi VI. tc.-el kapcsolatos „Utasítás“, az egyetemes konvent által kiadott Szolgálati Pragmatika és végül az iskolalátogatás kérdése van.

Az Utasítás annyiban, hogy annak 2 és 44 §§-ban foglalt rendelkezések — amelyek leg súlyosabbaknak látszottak autonómiánk megsértésére — a V. K. M. úr megnyugtató válaszával helyes értelmezést nyertek. Továbbá, hogy a körzeti iskolafelügyelők részére

kiadott Utasításnak a református egyházi iskolai felügyelet számára megfelelő átalakításáról az egyetemes konvent úgy intézkedett, hogy ez az elkészített Utasítás 1937–38-ik iskolai évben életbe léphessen. Ezzel az intézkedéssel megszűntetni látjuk a tanítóság kétmalombó közötti öröklődését.

Az egyetemes konvent régi kívánalmat elégített ki, mikor az eddigi, kerületi elszigeteltséget megszünteti és az egyházi törvények rendelkezéseit alapul véve elkészítette az egységes Népiskolai Szervezeti és Szolgálati Pragmatikát, amely az egész népiskolai szervezetet, iskolák fenntartását, a tanítók szolgálati kötelezettségét, fizetését s a felsőbb hatóságok jogkörét magába foglalja. Hisszük, hogy ez a Pragmatika alkalmas lesz arra, hogy megszüntesse azokat az eltéréseket, amelyek iskoláink életében eddig mutatkoztak.

Kedvelt vitatárgya lett az iskolalátogatás intézménye. Sokan avultnak mondják a mai rendszert és sürgetik az egy kéz irányítását. Mások nem tartják szerencsésnek — megoldhatóság szempontjából — az u. n. egyházmegyei tanügyi esperesség gondolatát. Mi szerény véleményünket abban nyilvánítjuk ki, hogy bármiképpen történik is majd a döntés, csak írott és megszabott forma marad, ha az arra elhívottak nem visznek bele komoly, mély evangéliumi szellemet, s ha nem Isten előtti felelősséggel látják el és töltik be megbízatásukat.

Ezek előrebocsájtása után egyházmegyéink 1936. évi tanügyi helyzetét kívánom ismertetni. Kí kell jelentenem, hogy a mult év is a szegénység és nélkülözés jegyében folyt le. Úgy látszik, hogy Isten hozzánk már nem csak meglátogatásképpen küldi ama pajzos férfiút, de állandó szállást is rendelt számára közöttünk. S hogy a vele való harc a maga csendességében is egyre erősebb és mégis diadalmas volt, annak a Léleknek a munkája, amely a pünkösdi csodát létrehozta. Panaszkodtunk, de jó szívvel munkálkodtunk; visszasírtuk a boldogabb idöket, de hittel építettük református Sionunkat és a szebb magyar jövendőt. Fájdó szívvel néztük az államhatalom mozdulatlanságát, amely még ma sem látja elérkezettnek és alkalmasnak az idöt arra, hogy legsürgösebb reformintézkedésének tekintse az elemi népiskolai oktatásnak kultúradóval való fedezését. Magunkra hagyatottságunkban, de szent magyar földön — ha kezünkben kisebb és feketébb lett is a kenyér — abban bízunk, akiben apáink bíztak eleitöl fogva, s akinek tetszett, hogy elhívjon és munkatársaivá tegyen. Ennek a hitnek a gyözelme az a szép eredmény, amelyről számot fogok adni.

Istené legyen érte egyedül a dicsőség!

Egyházmegyéinkben van 47 anya, 2 társ, 2 leány és 2 fiók egyház. Ezek közül iskolát tart fenn 49; tanköteleseket részben befogadó iskolát 3. (Miskolc, Hejőcsaba, Diósgyöri). Az iskolák mindenütt 6 osztályúak, kivéve Miskolcot, ahol a leányiskolák 4 osztályúak.

Van 74 iskolaépület, 117 tanteremmel, melyek közül megfelelő 100, megnefelelő 17. Új iskola csak Gelejen épült; egy-egy tanítói lakás pedig Gelejen és Kisgyöriben.

A mindennapi iskolák közül 1 tanerős 14, 2 tanerős 21, 3 tan-

erős 5, 4 tanerős 3, 5 tanerős 4, 7 tanerős 1, 10 tanerős 1. Az iskolák a — miskolci kivételével — osztottak és vegyesek. 60-on alul volt a növendékek száma 77; 60—80-ig 27; 80—100-ig 12; 100-on felül 3 iskolában. (Átány, Mezőcsát és Noszvaj.) Átlagban 57 tanköteles jutott egy-egy tanítóra.

Férfi tanító működött 88, tanítónő 32, összesen 120. Rendes tanító 103, segédtanító 15, helyettes 1 és kiségitő 1 volt. Üresedésben volt 6 állás, Mezőcsát 1, Tiszakeszi 2, Szirma 1, Sajókeresztúr 1 és Miskolc 1. Ref. mindennapi tanköteleseink száma 8.464 volt, 187-tel több, mint tavaly. Saját iskoláinkba járt 6.453 (6.459), más felekezethez 5 (45), állami és községi iskolába 2.007 (1793). Felmentetett 16, iskolakerülő 5, másvallású járt a mi iskoláinkba 395 (438). Ez a szám évről-évre emelkedett, hogy most ennyit esett, hajlandó vagyok a statisztikai adat hiányosságának betudni.

Nem református iskolába járó növendékek vallásoktatására fordított összegről csak a miskolci körzetből kaptam kimutatást. Ez 6.948 P., amit kevésnek kell tartanom, mert 1935-ben maga Miskolc 3.672 P., az állam 6.534 P-t adott. Tudomásom szerint Diósgyőrben és Poroszlón is szoktak juttatni erre a célra.

A tankötelesek a tavalyihoz képest feltűnően sokat mulasztottak, 102.546 félnapot (87.957), ebből igazolt 79.030, igazolatlan 23.516. Legtöbb a mulasztás Tiszakesziben 18.579, ebből igazolatlan 7.859, amit lelkész azzal indokol, hogy részint a nagy távolság, részint hosszabb ideig járhatatlanok a tanyai utak. Más helyről idevonatkozó jelentés nem érkezett.

Az ismétlő iskolások száma 18 általános, 7 gazdasági ismétlőbe 2.833, ebből felekezeti iskolába járt 1.084, más jellegű gazdaságiba 1.749, sokkal több a felénél. Nagyon időszerű lenne a konvent idevonatkozó intézkedése szerint a szükséges helyeken a ref. gazdasági továbbképzőt megszervezni, vagy az általános ismétlő iskolát visszaállítani. A kimutatásnál itt is baj van, mert egyenesen hihetetlen, hogy a 2.833 gyerek közül 1 nem tudott járni s az is iskola hiánya miatt. A mulasztások száma 12.668. Igazolt 6.633, igazolatlan 6.035.

A 12 éves korban konfirmáltak száma 783; 12-14 éveseké 584.

A református népoktatásra az egyházak készpénzben 105.015'75 P-t fordítottak. Államsegély 132.329'83 P-t. községi segély 5.201'30 P volt. Ide számítandó még az egyházaktól járó föld- és terményjándósság, amelyek értékét nem tudom kimutatni, mivel az egész megyéből egyetlen tanítótól kaptam csak adatokat. Jóllehet az egyetemes konvent 283—1936 sz. határozatával előírta az egyházak által viselt személyi és dologi kiadások pontos és részletes kimutatását, külön iskolai költségvetés készítését feyelmi felelősség kimondásával.

Elmaradt tanítói fizetésekről szomorúan kell megállapítanom, hogy évről-évre növekednek. Ez a tünet nemcsak a csapásos esztendőik eredménye, de az idők jele is.

Iskoláink vezetésével úgy vallásos, mint erkölcsi és hazafias szempontból is általában meg lehetünk elégedve. Tanítóink egyre nagyobb számban már nemcsak kötelességből végzik munkájukat,

hanem missziói tudatot is igyekeznek belevinni hivatásukba; és csakis ez lehet a jövő biztos záloga.

Iskoláinknak csaknem fele kiváló. Illesse azért az egyházmegye elismerése azt az 53 hű munkást, akiknek a minősítése annál értékesebb, mivel a kapott utasítás szerint csak azok nyerhettek kiváló osztályzatot, akik a módszeres pedagógiai elvek alkalmazásával nem csak a tananyagot dolgozták fel, hanem a nevelés és oktatás szempontjából is mintaszerű eredményt mutattak fel.

Három helyről azonban a ref. öntudat, vallásos nevelés s egyházas érzület hiánya miatt komoly aggodalmat keltő jelentést kaptam. S. O. S. jelnek tekintem ezeket a jelentéseket, mert mindhárom esetben exponált helyen levő, kisebbségi iskoláról van szó. Sürgős és szigorú intézkedést kérek. — Kisebb kifogásolni valót, mint pl. a könyvből való kérdezés, az írásbeli dolgozatok javítása, a tananyag egyéni megrövidítése, — hála Isten — évről-évre ritkulóbb tünetek. Iskoláink minősítését az alábbiakban tüntetem fel: *Kiváló iskolák*: Cserépfalun: Mizser Lajosé, Mizserné Pósa Erzsébeté, Batta Józsefé, Battáné Aulinger Erzsébeté; Bükkzsércen: Váradí Sándoré; Sályban: Barsi Lajosé, Barsiné Kiss Erzsébeté; Vattán: Horváth Lajosé; Mezőcsáton: Lovász Pálé, Ács Sándoré, Gál Ilonáé; Tiszatarjánban: Molnár Györgyé; Tiszaoszláron: Kuik Károlyé; Tiszapalkonyán: Soós Dezsőé; Tiszaszederkényben: Dobos Sándoré, Keresztes Jenőé; Nemesbikken: Dr. Gyenesné Kernács Ilonáé; Mezőkeresztesen: G. Nagy Lászlóé, Kaszonyi Ilonáé, Nagy Dezsőé, Nagyné Román Magdáié; Miskolcon: Barna Aladáré, Molnár Béláié, vitéz Littkey Györgyé, Nagy Jánosé, Erdős Károlyé, Barcsa Kláráié, Andrássyné Tarpai Zsuzsánnáié, Szabóné Czukrász Margité; Hejőcsabán: Tokaji Nagy Kálmáné; Diósgyőrben: Nádházy Judité, Komjáthy Ilonáé, Benkő Györgyé, Tóth Kláráié, Palcsó Sándoré; Hejőpapin: Várhegyi Lajosé; Kisgyőrben: Sarkadi Nagy Lajosé, Csorba Jánosé, Győri Istváné; Kistokajban: Vitályos Jánosé, Pósa Joláné; Ládházán: Balogh Jánosé. Berecz Pálé; Alsózsolcán: Szabó Andrásé; Böcsön: Dr. Somodi Józsefé, Zarka Gyuláié; Ónodon: Vattai Máriáié; Poroszlón: Piacsek Saroltáié, Jakab Imrée; Tiszánánán: Trencsényi Pálé, Janó Idáié; Atányon: Csik Mihályé, Veres Jenőé.

Jeles minősítésűek: Cserépfalun: Kállai Gyuláié; Noszvajon: Szabóné Tar Vilmáié, Horváth Lászlóé; Mezőcsáton: Nagy Károlyé, Tóth Erzsébeté, Kalas Lenkéé; Tiszatarjánban: Szabó Istváné; Tiszakesziben: Varga Jánosé; Tiszapalkonyán: Csizyné Szabó Emiliáié; Nemesbikken: Ragályi Dezsőé; Felsőábrányban: Tankó Istváné; Borsodgeszten: Becser Annáié, Zarándi Bertalané; Egerlövön: Vargáné Kiss Erzsébeté, Kiss Balázské, Varga Gyuláié; Tiszadorogmán: Örvendiné Thomán Eszteré, Örvendi Istváné; Ároktőn: Kiss Alberté; Gelejen: Fekesházy Lajosé; Mezőnagymihályon: Jakcsi Lajosé, Hamvai Jenőé; Miskolcon: Azari Béláié; Hejőpapin: Várhegyiné Székely Saroltáié, Néma Iréné, Kovács Arankáié; Bükkaranyoson: Bónis Imrée; Hejőbábn: Zádori Bertalané; Igriciben: Száraz Sándoré, Thomán Józsefé; Mezőnyéken: Királyné Hörömpő Joláné; Alsózsolcán: Chlumetzkiné Baksa Joláné, Skultéti Edée; Böcsön: Gál

Gyuláé, Andorkó Sándoré; Poroszlón: Gaál Idáé, Arany Gézáé; Átányon: Mészáros Istváné, Thurzó Sándoré; Hevesen: Gyanó Józsefé.

Jó minősítésűek: Bükkzsércen: Czégény Péteré; Mezőcsáton: Skultéti Lászlóé; Tiszakesziben: Székely Attiláé, Tóth Lajosé; Tiszavalkon: Marosi Ferencé; Gelejen: Nagy Zoltáné; Mezőkeresztesen: Orosz Béláé; Szirmán: Németh Béláé, Galambos Béláé; Miskolcon: Ruttkay Bertáé; Emődön: Szalay Lászlóé; Bükkaranyoson: Tóth Béláé; Harsányban: Kalóz Istváné; Igriciben: Szekecs Ikonáé; Mályiban: Tóth Ferencé; Ónodon: Tóth Miklóssé; Poroszlón: Csutak Károlyé; Makláron: Molnár Gézáé; Újlőrincfalván: Molnár Józsefé.

Elégséges minősítésűek: Tibolddarócon: Farkas Sándoré; Tiszavalkon: Papp Józsefé; Ároktón: Mihalik Istváné; Emődön: Sütő Károlyé; Harsányban: Soós Ferencé; Tiszánánán: Szabó Ferencé; Hejőszalontán: Járdánházy Józsefé. — Osztályozatlan: Sajókeresztúron. A tanító betegsége és a segédtanító 3 hetes működése miatt.

Vasárnapi iskola — kevés kivétellel — mindenütt van, de: „inkább a törvénytől kényszerítve, mint Isten lelke által indítatva.“ Sőt egy helyen új formáját is felfedeztük: „alakulóban.“ Iskolával kapcsolatban van 9 ifjúsági és 10 leány egyesület. Működésükről tájékoztatást adni nem tudok.

A tanítói helyi módszeres értekezleteket, — bár évről-évre több helyen — még ma sem tartják meg mindenütt, ahol a törvény pedig megkívánja. Jóllehet ezek az értekezletek egységes vezetés szempontjából elmaradhatatlanok. A szép, áhítatos éneklés még mindig sok kívánnivalót hagy fenn.

A tananyagbeosztás beadásával többen elmaradtak, sőt van olyan is, aki a szóbeli üzenetet figyelembe sem vette. Rend a lelke mindennek. Ami az egyiknek kötelesség, legyen másíknak is. A Tisztelettel kérem nt. e. m. közgyűlés idevágó erélyes, sőt pénzbírságos intézkedését.

Iskoláink — kevés kivétellel —: „valósággal kiálltanak a felszerelés után.“ Kétségbeesett panaszban hangzik a lemaradás veszélye. Igaz, üres kamrából élni nem lehet. Kultúrfőlnyűnkét, melyet eddig más felekezeti iskolákkal szemben tartottunk, csakis megfelelő felszerelés mellett tudjuk megőrizni. Mint eddig, úgy most is a szegénységre hivatkozunk. Kétségtelenül súlyos ok, de mégsem annyira nagy, hogy nemtörődömségre és mozdulatlanságra tudjon bírni. Mert az, hogy valahol a konvent által elrendelt osztálykönyv, vagy a fele osztálynak az ábc, másutt meg a számológép, majd pedig a falitábla hiányzik, ne akarjuk csak a szegénységgel indokolni. A Pragmatika 33-ik §-a egyrészt módot és alkalmat ad a hiányok pótlására, másrészt pedig ne várjunk minden legkisebbet csak az egyháztól. Ne csak úgy tekintsük egyházunkat, mint kenyéradónkat, hanem mint lelki édesanyánkat, s akkor annak szükségletei és nélkülözései megtanítanak mindnyájunkat a jóindulatú segítség keresztyéni művészetére. Hadd állítsam itt példaképpen Anderkó Sándor, Balogh János, Benkő György és Berecz Pál tanítótestvéreinket, akik Istentől

kapott képességeiket ezen a téren is igyekeztek gyümölcsöztetni azáltal, hogy igen sok szemléltető eszközt maguk készítették. Illesse őket e helyről is elismerés és fogadják az e. m. közgyűlés háláját megértő jóságukért.

A iskolai ifjúsági és tanítói könyvtár állapotáról egy-kettő kivételével csak annyit tudok: van, nincs. Leltárszerinti átvizsgálásról, az évi gyarapodás vagy fogyás feltűntetéséről, s arról, hogy a könyvek milyen karban vannak, jelentés hozzám nem érkezett. (egyh. ker. 33—1936. határozata).

A beíratási díjak — kevés kivétellel — a 281—1936. sz. konventi határozat értelmében kezeltettek. Tankönyveink szelleméről és áráról csakis az eddigi szomorú megállapításainkat ismételhétném meg. Most csak annyit, hogy az új kiadást az anyagiak miatt aggódva, de szellemét illetően mégis reménykedve várjuk.

Iskolahelyiség dolgában Hejőszalonta áll a legrosszabbul. Az építés sürgősen szükséges lenne, az iskola jelenlegi tanulóinak megtartása szempontjából. Tiszaszederkényben is elérkezett az idő a 3-ik tanítói állás megszervezésére, s ezzel kapcsolatban a 3-ik tanterem megépítésére. Tiszakesziben a padok célszerűtlensége egészségileg és pedagógiai szempontból hátrányosak. Emődön 1 tantermet kellene renoválni és 1 új tanítói lakást építeni. Átányban 2 tanterem nem megfelelő. Tiszavalkon 1 tanteremben váltakozó tanítás folyik, ami nagyban befolyásolja az eredményt.

Mint jóleső dolgot jelentem, hogy Noszvaj június 15-én 3 tantermes iskola építéséhez fogott. Nagy öröm ez számunkra, mivel ennek állapota miatt nemcsak a látogatóságnak, de a tanfelügyelőségnek is annyi jogos panasza volt. Tiszakesziben az ősz folyamán 8.000 P. államsegéllyel két tantermes iskola épül. Szirma a tavasszal kezdett iskolaépítéshez, de befejezéséről hírt nem kaptam. Bükkzsérc 3.800 P. államsegéllyel az egyik tantermet és tanítói lakást renováltatta. Épületeink általában elég jó, vagy tűrhető állapotban vannak, egyik-másik helyen azonban a rendre és tisztaságra több gondot kellene fordítani.

Andornakról jelentés nem érkezett, pedig az 1935 évi panasz után szükséges lenne ismernünk a helyzetet. Annál boldogabban adom tudomásul, hogy az átányi iskola a Hevesen tartott első népiskolai tanulmányi versenyen a II. lett. Három db. I-ső, 7 db. II-ik, 5 db. III-ik díjat nyert, ami igen kiváló eredmény a nagy katolikus környezetben. Szolgáljon ez az eset vonzó és követésre méltó példaképen.

Dicsérettel említem meg G. Szabó László mezőkeresztesi és Jakab Imre poroszlói tanítóknak a cserkészlet érdekében kifejtett munkáját, továbbá Molnár Béla, Andrásyné Tarpai Zs., Mizser Lajosné Pósa Erzsébet nevelői egyéniségét, akinek iskolája, valóban: „az egyház veteményes kertje”. Külön ki kell emelnem a Bükkzsércen végzett gyermekmissziót, mivel egyházmegyéinkben ez az egyetlen hely, ahol a vasárnapi iskola mellett, minden vasárnap d. u. mesedélután is tartanak. Meg kell dicsérnem Gyanó József hevesi tanítót is, akiről ez a jóleső jelentés érkezett: „iskolai könyvtár pedáns rendben,

az egész iskolát jellemzi az igen nagy külső és belső rend, páratlan csínosság, tisztaság". Vajha ez a példa követésre találna a szűkséges helyeken.

Tanítói nyugdíjhátrálék csaknem mindenütt van, kivéve ahol a község vállalta magára.

Még a tanító változásokról kell megemlékezni. Ároktőn Németh Géza helyét 1936. nov. 15-től Mihalik István töltötte be, mint helyettes. Lajos István külsőböcsi tanító, akit a főtiszt. Püspök úr igazgatói címmel tüntetett ki, szept. 1-től 36 évi szolgálat után nyugalomba vonult. Addig is, míg a hú sáfár számot adhat égi gazdájának, élvezze a nyugalom verőfényes, szelíd napjait. Helyére Anderkó Sándort választotta meg az egyház, míg kántortanítóvá Zarka Gyulát, eddigi helyettesét. Tiszakesziben Váry Elemér helyére Katona Sándort, míg az 1929 óta betöltetlen állásra pedig Kenyeres Zsófiát választotta meg az egyház segédtanítóul, illetve segédtanítóul. Legyen működésükön Isten áldása.

Örömmel jelentem, hogy Soós Dezső tiszapalkonyai tanítót 30 éves hűséges és mindig kiváló eredményű munkássága elismerésül a főtiszt. Püspök úr igazgatói címmel tüntette ki. A „Hangya“ vezérigazgatósága pedig Molnár György tiszatarjáni tanítót 10 éves közhasznú szolgálata jutalmául, bronz éremmel és oklevéllel tüntette ki. Örömről a mi örömünk és dicséretünk a mi dicsékedésünk is.

Végül tisztelettel kérem a nt. e. m. Közgyűlést, hogy Keresztes Jenő tiszaszederkényi tanítónak, aki 36 éve munkálkodik buzgósággal, elismerését nyilvánítani és őt a főtiszt. Püspök úrnak — érdemei elismerésül — igazgatói címmel való kitüntetésre ajánlani szíveskedjék.

Örömünk egén megjelent a gyásznak fellege is. Váry Elemér tiszakeszi-i tanítót május 1-én elszólította az Úr a munkamezőről. Fiatal élete, munkakedve sok reményre jogosított. Áldott, szelíd lélek, megértő jóbarát, magyar sorstól megpróbált ember ment el tőlünk. Legyen pihenése csendes, emléke felett kegyeletünk virraszt.

Jelentésem végére érve, megismétlem, hogy a múlt iskolai év anyagi gondokkal teljes volt, — ami sokszor deprimálta a munkást — mégis ha mindent összevetek, örömmel kell elkönyvelnem a jó eredményt s azt a tényt, hogy iskoláink a szegénység ellenére is építették egyházunkat.

Amikor tiszteletteljes jelentésem elfogadását kérem, ennek alapján az alábbi javaslatokat bátorodom előterjeszteni és elfogadásra ajánlani:

1. Méltóztassék utasítani az iskolaszékeket a tanügyi határozatok szigorú betartására.

2. Figyelmeztetendők úgy a lelkészek, mint a tanítók, hogy a statisztikai adatokat az iskolalátogatóság megérkezése előtt készítsék, illetőleg készítsék el.

3. Felhívandók és felelősség mellett figyelmeztetendők az egyházak, illetve a beíratási díjakat szedő tanítók és igazgatók, hogy a tanítói internátusi alap járulékát mindjárt beszéd után feltétlenül

küldjék be s ennek megtörténtéről, vagy elmulasztásáról iskolalátogatóság tegyen jelentést.

4. Iskolalátogatóság ne csak ellenőrizze, hogy voltak-e tanítói havi értekezletek, hanem azt is jelentse, hogy mik voltak a tárgyai.

5. Felhívandók a tanítók, hogy a Pragmatika 29-ik §-a szerint iskolai leltárt készítsenek.

6. Készíttessék minden egyháznál külön iskolai költségvetés, mert e nélkül nem állapítható meg, hogy mily összeget fordít az egyház a népoktatásra. (283—1936. sz. konv. hat.)

7. Rendelje el a nt. e. m. közgyűlés, hogy a beíratási díj 50%-a kifejezetten csak iskolai célokra szolgálhat. (Prag. 33—35. §§.)

8. Tananyagbeosztás beadásával késlekedő, vagy elmaradt tanítók szigorúan figyelmeztetendők, sőt pénzbírsággal róvandók meg.

9. Rendelje el a nt. e. m. közgyűlés, hogy a tanítóváltozások idejében jelentessenek be a tan. biz. elnökének is.

10. Utasíttassék Tiszaszederkény, Emőd, Átány és Hejőszalonta, hogy tantermeik építése, illetve renoválása és új tanítói állás megszervezésére tegyék meg a szükséges lépéseket az egyházmegye támogatásával.

11. Méltóztassék teljes szigorúsággal utasítani az elégséges osztályzatú tanítókat, de különösen Soós Ferenc harsányi, Járdánházi József hejőszalontai és Sütő Károly emödi tanítókat kötelességeik hűségére teljesítésére és mulasztásaik következményére.

12. Önöd szerezze be a konvent által elrendelt osztálykönyvet.

13. Rendelje el a nt. e. m. közgyűlés, hogy az iskolalátogatók az ifjúsági és tanítói könyvtárakról a 270—1936. sz. konventi határozat szerint tegyenek jelentést.

14. Mondja ki a nt. e. m. közgyűlés, hogy ahol nincs akadály, szerveztessenek meg a ref. gazdasági továbbképzők, vagy állítsanak vissza az ismétlő iskolák, hogy ifjúságunk az egyház felügyelete alól ki ne essék.

15. Tanítói gyűléseken kívánatos lenne módszeres értekezéseken kívül gyakorlati kérdéseket is tárgyalni. Pl. a tanító szociális feladatai; tanító és a belmisszió; tanító és az egyház karitatív szolgálata, stb.

Magamat és jelentésemet a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés jóindulatába ajánlva, vagyok

Tiszatarjánban, 1937 október hó 5-én.

híváló tisztelettel alázatos szolgálja

Molnár Béla s. k.

e. m. tanügyi bizottsági elnök.

„Jegyzőkönyv, felvétellett Miskolcon, 1937. október hó 11-én az Alsóborsodi Ref. Egyházmegye Tanügyi Bizottságának ülésén.

Jelen vannak:

Molnár Béla lelkész elnöklete alatt Br. Bottlik István em. gondnok, Román Ernő, Arday László, Kiss Elek, Perjéssy László, Körössy József, Kovács József és Benke József lelkészek; vitéz Litkey György,

Lovász Pál, Erdős Károly, Balog János, Jakab Imre, Nagy Dezső, Váradi Sándor, Tokaji Nagy Kálmán, Barna Aladár és Várhegyi Lajos, utóbbi, mint a Bizottság jegyzője.

1. Molnár Béla elnök üdvözi a Bizottság megjelent tagjait az ülést megnyitja. Általános figyelem között olvasta fel az egyházmegye tanügyi életét érintő s azt nagy részletességgel tárgyaló évi jelentését. Jelentéséből vezető motívumként csendült ki a tanítói munka értékelését méltányló őszinte hang. Bár egyházmegyénk gyűlékezetei mindenütt a szegénység hatalmával küzdenek, mégis elismerésre méltó eredmény tapasztalható az iskolai munka terén. A gyengébb eredmények mellett örvendetesen sok a komoly lélekkel végzett munkák eredménye, ami azt mutatja, hogy egyházmegyénk tanítóssága komoly hivatástudattal végzi a sok lelkiismeretességét és szaktudást igénylő munkáját.

2. Jelentése során az 1—15. sz. javaslatokat Tanügyi Bizottság beható tárgyalás után elfogadja s azokat megerősítés végett a nt. Em.-hez tisztelettel felterjeszti. (Javaslatok a T. B. jelentésében.)

3. A Szolg. Prag. 309. §-a alapján T. B. tagjai számának az iskolalátogatók mellett az e. m. tanítóképzéselők, a mindenkori tanítóegyesületi elnök s az e. m. területén s annak kebelében működő állami körzeti iskolafelügyelőköl leendő megállapítását kéri bizottságunk a nt. e. m.-től, hogy iskolaügyünk minnél szélesebb alapokon legyen megtárgyalható.

4. Bizottság szükségét látja az áttekinthetőség szempontjából, hogy e. m. területén egységes tananyagbeosztási és óraadó nyomtatványok szerkesztessenek. Evégből kéri bizottság mint a nt. e. m.-t, hogy ily irányú nyomtatványtervezet elkészítésével a miskolci ref. tanítótestületet bizza meg s annak elfogadása esetén rendelje el azok egységes bevezetését.

5. Tankönyvek ára és szelleme, valamint használhatósága kérdését napirenden tartja bizottságunk abban a reményben, hogy a ft. Egyetemes Konvent a legújabb kiadás által közmegnyugvással fogja azt megoldani.

6. Hivatkozással 255/937 sz. konventi rendeletre, kéri Bizottság a nt. e. m. közgyűléstől, rendelje el, hogy az iskolalátogatók a látogatás megkezdése előtt az egyöntetű munka végzése céljából, értekezletet tartsanak.

7. Kéri Bizottság a nt. egyhm.-ét, hogy hívja fel azokat az egyházakat, hol az iskolák a legszükségesebb felszerelést is nélkülözik, hogy azokat a' 256/937. sz. konventi határozat értelmében a V. K. M. úrtól segélyképen kérjék.

8. Tisztelettel javasolja bizottság a nt. e. m. közgyűlésnek, hogy Keresztes Jenő tiszaszederkényi tanítót, aki 36 éve munkálkodik buzgósággal a népművelés terén, érdemei elismeréséül igazgatói címmel való kitüntetésre a főtiszteletű püspök úrhoz felterjeszteni szíveskedjék.

9. Bizottság elnöke a bizottság nevében köszönetet mond Tokaji

Nagy Kálmán és Soós Dezső tanítóknak, akik a kiküldetésben akadályozott látogatókat helyettesíteni szíveskedtek.

Több tárgy nem lévén, tb. elnök az ülést bezárta.

Kmft.

Várhegyi Lajos s. k.
tb. jegyző.

Molnár Béla s. k.
lelkész, tb. elnök."

Közgyűlésünk a nagy áttekintést nyújtó jelentést köszönettel tudomásul veszi. Megköszöni mindazoknak a tanítóknak a szolgálatát, akik szép eredményt értek el munkálkodásuk jutalmaképen.

A tanügyi bizottság ülésének összes javaslatait elfogadja és határozati erőre emeli. (M. B.)

15. Benke József belmissziói előadó, következő jelentését terjesztette elő:

„Jelen 1936-37. évi missziói jelentésem alapját részint egyházmegyénk 52 anya- és leányegyházából beérkezett jelentések, részint a magam -- látogatások és magánbeszélgetések által szerzett tapasztalataim képezik.

Mivel a missziói munka nem hivatalnoki munka, a megbízatást csak külsőképen kapjuk az anyaszentegyháztól, a küldetést azonban a lelkek Urától, az Ur Jézus Krisztustól. S csak amennyiben Tőle kaptuk azt, aszerint lesz munkánk misszióvá, különben pedig csak kényszer, robot, aminek nyoma legfeljebb a papíroson marad meg. Ehhezképest a missziói bizottság feladata nem annyira az értékelés, mint inkább az irányítás, annak a bizonyos reménységével, hogy a misszió Urának gondja van az Ő népére és véren megváltott anyaszentegyházára.

Mielőtt az egyes munkaágakról számolnék be, engedtessek meg, hogy ezúttal gyülekezetenként felsoroljam, hol milyen munkák végeztetnek.

1. Alsózsolca: Vallásos esték, iratterjesztés. (R. H.) 2. Ároktő: Ifj. és leánymunka, vall. esték. 3. Átány: Ifj. énekkarok, vall. esték. 4. Borsodgeszt: Ifj. és leány munka, vall. esték, iratterjesztés. 5. Böcs: Ifj. és leányegylet, vall. esték. 6. Bükkaranyos: Ifj. és leány munka, vall. esték, bibl. óra. 7. Bükkzsérc: Ifj. és leányegylet, vall. esték. 8. Cserépfalu: Ifj. és leány munka, női bibliaóra. 9. Diósgyőr: Vasárnapi isk., ifjúsági és leánymunkák, bibliaköri munkák, háziist., iratterjesztés, szegénygondozás. 10. Eger: Vasárnapi iskola, ifj. és leány munka, biblia órák, vall. esték. 11. Egerlövő: Ifj. és leány egylet, vall. esték. 12. Emőd: Vall. esték, biblia óra. 13. Felsőábrány: Ifj. és leány munkák, vall. esték, házi istentisztelet, iratterjesztés, szegénygondozás. 14. Gelej: Vasárnapi iskola, ifj. és leány munka, vall. esték, női biblia óra, iratterjesztés. 15. Harsány: Vall. esték. 16. Hejőbába: Ifj. és leány munka, vall. esték. 17. Hejőcsaba: Vasárnapi iskola, ifj. és leány munkák, bibliakörök, cserkész csapat, vall. esték, szövet-

ségi munka. Iratterjesztés, szegénygondozás. 18. Hejőpapi: Vasárnapi iskola, ifj. és leánymunkák, bibliaköri munkák, szövetségi munka, iratterjesztés. 19. Hejőszalonta: Vall. esték. 20. Heves; Vallásos esték. Konf. egylete. 21. Kisgyőr: Ifj. és leányokkal fogl. vall. esték. 22. Igrici: Vallásos esték. 23. Kistokaj: Ifj. és leány egyll. vall. esték. 24. Mezőnyék: Leány egyll. vall. esték. 25. Ládháza: Ifj. és leányegyl. vall. esték. 26. Mályi: Ifj. fogl. vall. esték. 27. Maklár: Leány. bibl. kör, vall. esték. 28. Andornak: Vall. esték. 29. Martintelep: Ifj. és leány egylet vall. esték, havonta bibl. órák. 30. Mezőcsát: Ifj. és leány egylet, vall. esték. Mezőkeresztes: Ifj. biblia órák, vall. esték, nőegylet, presbiterek bibl. órája. 32. Mezőkövesd: Ifj. bibl. óra, vall. esték, Nőegylet. 33. Mezőnagymihály: Ifj. és leány munka, vall. esték. 34. Miskolc: Gyermekekmisszió, vasárnapi iskola, ifj. és leány bibliaköri munkák, konferenciák, szeretetmunkák. 35. Nemesbikk: Ifj. és leány bibl. óra, vall. esték, bibliakör, iratterjesztés. 36. Noszvaj; Ifj. és leány munkák, vall. esték, evangélizáció, bibliaköri munkák, iratterjesztés. 37. Ónod: Vall. esték, ifj. és leány munkák. 38. Poroszló: Ifj. és leányegylet, cserkész csapat, vall. esték, bibliakör. 39. Sajókeresztur: Ifj. és leány egyll. vall. esték. 40. Sály: Ifj. és leányegyl. nőegylet, vall. esték, énekkari bibl. óra. 41. Tibolddaróc: Vall. esték. 42. Szirma: Ifj. és leánymunkák, vall. esték, bibliakörök, evangélizáció. 43. Tiszadorogma: Leánymunkák, vall. esték. 44. Tiszakeszi: Ifj. és leányegylet, vall. esték, szegénygondozás. 45. Tiszánána: Ifj. és leány egyll. vall. esték. 46. Tiszaeszlár: Ifj. bibl. órák, vall. esték. 47. Tiszapalkonya: Ifj. és leányegyl. vall. esték. 48. Tiszaszederkény: Ifj. és leány egyll. vall. esték, biblia órák. 49. Tiszatarján: Ifj. és leányegyl. vall. esték, bibliaóra, iratterjesztés. 50. Tiszavalk: Vall. esték. 51. Újlőrincfalva: Családlátogatás, gyülekezettel való együttélés. 52. Vatta: Ifj. és leány egyll. vall. esték.

Legintenzívebb missziói munka folyik: Miskolcon, Diósgyőrben, Hejőcsabán, Hejőpapin, Tiszatarjánban és Noszvajon. Legáltalánosabb a vall. esték tartása és ifjúsági munka, legelhanyagoltabb az iratterjesztés. Legnehezebben fejlődik, sőt visszaesés mutatkozik a bibliaköri munkánál.

I. Vasárnapi iskoláról, kevés kivétellel, minden egyház tesz jelentést, azonban, kevés kivétellel, annyiban áll ez, hogy a tanítók osztályaikban, sőt több osztályok összevonásával, sokszor a köznapi tanórák közé beiktatva tartják azt, legtöbbször teljesen magukra hagyatva. Csoportos munka Miskolc, Diósgyőr, Hejőcsaba, Hejőpapi és Gelejen van. Az egyházak felsorolásánál azért is nem tettem említést, csak ahol csoportos munka van.

II. A konfirmáció a régi mederben folyik. Leggyakrabban használt káté az Enyedy Andoré. Nagy bizonytalanság van itt, mert az új törvény a 14 éves korúak konfirmációját írja elő, a Konvent pedig a 12 éves korúak számára íratott egységes kátét. S arra — mivel a konf. előkészítés legtöbb helyen nov. elején veszi kezdetét — máris szükség volna.

III. Az ifjúsággal valamilyen formában minden helyen foglalkoznak. Ha helyesnek fogadjuk el a statisztika számadatait, mely

szerint 1750 fiú és 1938 leány tartatik össze az ifjúsági munka által, akkor az eredmény gyönyörű. A jelentésekből nem tűnik ki, hogy hány szervezett egyesület, illetve rendszeres munka van, s hány a csak általánosságban mozgó u. n. jóra intés és erkölcsi oktatás.

IV. Vallásos esték minden helyen vannak. Bibliaórák és bibliaköri munka 16 helyen. Legintenzívebb Miskolcon, Diósgyőrben, Hejőcsabán, Hejőpapán. Kívánatos volna az elnéptelenedő vallási estéket bibliáorrákká átmódosítani. Az egyéni misszióknak — melynek szükségességét többen meglátták — alapja a bibliaköri munka. Különösen, ahol szekta van, ott feltétlenül szükséges.

V. Az iratterjesztés nagyon elmaradt. Nem alkalmazzuk ezt a modern világnézetek harcának leghatalmasabb fegyverét. A biblia és énekes könyveknek magunk, vagy kolportőrök által való árusítása csak kisebb része ennek a nagyon fontos munkának. S ez nem is annyira a mi munkánk, végzik a kolportőrök. Az iratterjesztés anyagi megterhelést sem jelent az egyháznak, mert népünk olvasni akar, s olvassa azt, amit visznek neki — legtöbbször a szekták. Figyelem a szekták iratterjesztését, nagyobb pénzforgalmat csinálnak ref. híveink között, mint mi magunk. Ma már az eddigi dogmatizáló traktátusok helyett mind több és több hitébresztő, mélyítő és evangélizáló iratok állanak rendelkezésünkre. Ismételten ajánljuk gyülekezetünknek a Ref. Híradó és Iratmisszió „Jer velünk” című evangélizáló röplapok bevezetését. Eredményes terjesztésükre vonatkozólag készséggel szolgálunk az érdeklődőknek a gyakorlatban bevált tanáccsal. Általános a panasz az énekes könyvek drágasága miatt. Gyűléseken, lapokban kérjük, rimánkodjuk a zsoltárkérdés megoldását — eredménytelenül. Egyenesen erkölcstelen dolognak kell nyilvánítani az énekeskönyvekkel való üzérkedést. Így érthető, hogy nem fogy az. Pedig igen nagy szükség volna rá. Az elmúlt éven Nagy Károly nevű debreceni könyvkereskedő cég 150 P-ért ajánlott hasonlíthatatlanul jobb kiállítású zsoltárokat, mint a Méliuszé — 270 P-ös — s pár napon belül olyan nagy igénylés futott be, hogy tízedrészét sem tudta kielégíteni — vagy talán le lett intve az az akciója! Hasonló az eset a tankönyvekkel. Köztudomású, hogy a ref. tankönyvek a legdrágábbak. És mindig drágábbak, pedig nagyon rosszszak. Szörnyű szegénységi bizonyítvány részünkre, hogy ezeken az elemi bajokon sem tudunk segíteni. Vajjon milyen érdekekbe ütközik itt a szegény népünk érdeke?! Szavunk erőtlen, sőt hallgatnunk kell, de legalább sírunk és jajgatunk miatta szünetlen, szegény megnyomorított népünk panaszszavával.

VI. Az egyesületi élet az ifj. és leányegyesületekre szorítkozik. Nehéz megállapítani, hogy mikor csak üres keret s mikor van benne tartalom is. Egyetemes jellegű célokat gyűjtés és perselypénz által kielégítő módon támogattak gyülekezeteink.

Külmisszió több figyelmet érdemelne. Gyülekezeteink e célra adott összes adománya: 286 pengő. Nagyon kevés.

VI. A szeretetmunkák alkalmi segélyezésekben, karácsonyfá-ünnepélyekben s iskolás gyermekek ruhasegélyében állanak. A szeretet munkák pénzben értékelve: 23282/71 P. Többé-kevésbé rend-

szeres szegénygondozás volt: Miskolcon, Hejőcsabán, Diósgyőr-Vasgyárban és Tiszakeszin.

VII. A számokkal mért hitélet, — bár a statisztikánk nagyon relatív — mégis kedvező. Templomba járók átlagos % száma: 1. hétköznap 3%. Vasárnap; 25%. Nagy ünnepen: 60%. Évi urvacsorázók % száma: 120 %. Ezek a számok azt mutatják, hogy még a kegyelem idejét éljük, templomainkat még nem sikerült kiüríteni. Nagy felelősségre kell, hogy ösztönözzön ez a ígéhirdetésünk végzésénél.

VIII. A szórvány-misszió még mindig nagyon szomorú képet mutat. Legtöbbször az anyagiak hiánya miatt alig néhány egyházközség törődik a szórványokkal. Pedig a pásztor nélkül való szét-szórt nyáját elragadozzák a farkasok. Szerény véleményem szerint egy vagy két diakonus beállítása sokat változtatna a helyzeten. 22 egyházhoz tartozik szórvány, a névtár szerint 2738 lélekkel. Jelentések szerint nyilvántartva ebből 1587 lélek, 175 tanköteles gyermekkel. A szórványok száma: 103. Szórványgondozásra fordított összeg: 951 P.

IX. A missziós munka akadályát legtöbbször az általános közönyben, az „eddig sem volt, ezután sem kell“ jelszóban, másrésről a munkatársak hiányában látják. Az elsőt — a közönnyt — nem akadálynak, de indító oknak kell tekinteni. Éppen azért kell belmisszió, hogy a közönybe burkolózott lelkeket megmozgassa, felébressze. A közöny nem rosszakarat, de a lélek alvása. A misszió legyen ébresztgetés. Ébresztgetése a lelkeknek, felébresztése anyaszentegyházunknak a téltenség mély álmából, míg az halálössá nem válik.

A munkatársak hiánya — eddigi missziói munkánk érték-mérője és kritikája. Az öntudatos munka eredménye munkatársak nyeresé. Akiket elhív az Ur, azokat bizonyosan küldeni is fogja. Ahol komoly missziói munka van, ott vannak munkatársak. Nem azért van munka, mert munkatársak vannak, de azért vannak munkatársak, mert lélekkel és céltudatosan végzett munka volt és van. A sorrend ez és nem fordítva, mint azt legtöbbször hiszik.

Meg kell említenünk a missziói munkák egyik érdekes eredményét. Azt, hogy ahol megindul, ott kiütköznek a bajok. Ahol nincs lelki munka, ott bajok sincsenek. Nagyon békés, kedves jó gyülekezetnek látszik. Nem is ró nagyobb feladatot a lelkipásztorra. Nyugodtan pihenhet mellette, mint alvó gyermek mellett az édesanyja. Igen, alvó nyáját könnyű őrizni, de ha a hajnal felébresztí azt, legelőt keres, forrás után vágyik s bizony a pásztornak is ébren kell lenni s nagyon vigyázni s hordozni az élni akaró nyáj minden gondját. A hajnal felsugárzott anyaszentegyházunk egén. A nyáj ébredez. A pásztorok legyenek készen, felővezve magukat, mindenkifelett pedig ismerjék azt a forrást, ahová vezetni kell a szomjuhozó nyájat. Ismerjék Őt, aki azt mondotta: „Valaki abból a vízből iszik, amit én adok neki, soha örökké meg nem szomjuhozik, hanem az a víz, amit én adok neki, örökéletre buzdó víznek kútfeje lesz őbenne.“

Tisztelettel kérjük az alábbi határozati javaslat elfogadását;

1. Tekintettel, hogy a missziói munka módszerét illetőleg, még mindig nagy tájékozatlanság észlelhető, az egyházmegyei közgyűlés kötelezővé teszi, hogy a munkaévről való jelentéseket minden év május havában kell elkészíteni, a jelentőivek mindkét példányát az Esperes úján az előadóhoz küldendő, aki az egyik példányt megtartja, a másikat megjegyzéseivel a lelkipásztorokhoz visszaküldi.

2. Egyházmegyei közgyűlésünk előterjesztést tesz a kerület útján a Konventhez, tegye kötelezővé a lelkipásztoroknak, hogy minden év okt. 10-ig gyűlekezeti munkaprogramot terjesszenek az Esperes úján a belmisszió bizottsághoz.

3. Egyházmegyei közgyűlés az ez év őszén kezdődő munkaévben különösen az iratterjesztés fokozottabb megszervezésére hívja fel a gyülekezeteket s ajánlja a Református Híradó, továbbá a „Jer velünk“ evangélizáló röplap bevezetését.

4. Egyházmegyei közgyűlés nagy aggodalommal látja, hogy a Biblia mellett legfontosabb missziói könyvünk a templomi énekes könyv népünk széles rétegei számára még mindig hozzáférhetetlen. Köztudomású, hogy ez nem az énekes könyv előállításának költségeinek, hanem az indokolatlanul magas könyvkiadói haszon és egyházkerületi részesedésnek tulajdonítható. Közgyűlés megállapítja, hogy egyetemes egyházunk lelki érdekével a legélesebb ellentétben áll az, hogy énekes könyvünk terjesztésénél az anyagi haszon a lelki haszon elé helyeztetik. Énekes könyvünk terjesztésének egyetlen helyes módjának azt tartja, hogy a bibliához hasonlóan, önköltségi áron, sőt még anyagi áldozat árán, azon alul is népünk legszegényebb rétegei számára hozzáférhető legyen.

Isten és emberek előtt nem vállalhatjuk a felelősséget azért, hogy énekes könyv drágasága miatt egy zsolnárt nem ismerő nemzedék nőjön fel, — ebbeli felelősségünk tudatában tisztelettel kérjük az egyházkerület útján a főliszt. és nagyméltóságú egyetemes Konventet az énekes könyv kiadói és terjesztési jelenlegi politikájának fenti értelemben való revideálására.

5. Egyházmegyei közgyűlésünk hasonló aggodalommal látja, hogy úgy a népiskolai tankönyvek, mint a kötelezővé tett konfirmációi káté minden más iskolai könyveknél indokolatlanul drágábbak, ezért kéri úgy a tankönyvek, mint a konfirmációi káté árának revízió alá vételét.

Jelentésem elfogadását és a javaslatok határozattá tételét kérve, mély tisztelettel vagyok a Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlésnek Hejőpápin 1937. október 12-én

alázatos szolgája

Benke József s. k.
e. m. missziói előadó

Közgyűlésünk a belmissziói előadó jelentését megköszöni, tudomásul veszi, az előterjesztett javaslatokat teljes egészében elfogadja s az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti.

(B. I.)

16. sz. Benke József belmissziói előadó megbízatása lejárván, tisztségéről lemondott.

Közgyűlésünk eddigi munkálkodását elismeréssel kísérve, egyhangulag újra megválasztja Benke Józsefet belmissziói előadónak. (N. B.)

17. Az Orsz. Ref. Jóléti és Gazdasági Társulat megbízása folytán Egerházy Lajos a társulat igazgatója tervezetet készített az egyházi törvények I. tc. 154 §. p. pontja végrehajtásaként a ref. egyház szociális és gazdasági programjának megindítására és munkabavételére. A tervezet 7 fejezetre oszva, részletesen foglalkozik: 1. a család, 2. az egyház, 3. az állam és egyház viszonyának alakulása, 4. a közigazgatás különböző tényezőivel való összeköttetés, 5. a felekezetek együttműködése, 6. a gazdasági élet és 7. a társadalmi élet kérdéseivel.

Az Egyetemes Konvent a hozzá benyújtott tervezetet tárgyalás és az észrevételek megtétele végett az egyházkerület útján egyházmegyei közgyűlésünkhöz tette le.

Közgyűlésünk szükségesnek látja s egyházunk halaszthatatlan feladatának ismeri el híveink szociális és gazdasági jólétének munkálását. Tudatában van azonban annak is, hogy a szociális misszió mind erkölcsileg, mind anyagiilag olyan óriási feladatot ró rá s olyan széles és elhanyagolt munkamezőt tár fel, hogy az csak fokozatosan és kitartó munkával valósítható meg, olyan mértékben, ahogy az evangélium által misszionált lelkek hitbeli öntudatra jutnak. Egyházunknak elsőbrendű s az egyház urától rábízott küldetése az evangélium hirdetése s a lelkek hitbeli öntudatosítása s a szociális missziót ennek eredményeképpen tekinti.

A bemutatott tervezetet, — mint a szociális misszió iránymutatóját — alkalmasnak tartja a tervszerű munka megindításának alapúlvételéhez, megjegyezvén azonban, hogy az e feladat körébe tartozó karitatív munkák végzését az Orsz. Ref. Szeretetszövetség kezébe látja letéve, éppen ezért az O. R. Sz. programja és munkája szervesen kell, hogy kapcsolódjék egyetemes egyházunk egységes szociális missziójába. (B. J.)

18. Olvastatott a miskolci leányegylet tapolcai üdülőházában 1937 július 1. napján és a Miskolcon 1937 október 11. napján tartott egyházmegyei lelkészértekezlet jegyzőkönyve, előbbit — mivel teljes egészében meg van a lelkészegyesület jegyzőkönyvében — takarékoságból, fővonásokban közöljük.

A tapolcai lelkészértekezleten áhítatot tartott Nagy József.

Román Ernő elnöki megnyitója a református sajtó fontosságát hangoztatta. Nyugdíjintézeti kérdésekkel, István király napjának megünneplésével foglalkozott és bejelentette a tisztikar lemondását.

Dósa Péter esperes felolvasta Gaál Ferenc pöröslői lelkipásztorról szóló megleghangú emlékbeszédét.

Előadásokat tartottak Arday László, Eröss Gyula, Perjéssy László és Benke József. Ezeket széleskörű megbeszélés követte.

A prédikáció pályadíjakat: 15 és 10 P-t, Nagy Sándor és dr. Filep Gusztáv nyerték el. Új pályatételek: István király-napi prédikáció. Határidő: 1938 május 1. A párbérbérendezés rendezése, díja: 50 P. Határidő: 1938 október 1.

A tisztikar 3 évre egyhangúlag így választotta meg: Elnök: Román Ernő; alelnök: Nádházy Bertalan; jegyző: Benke József.

Közgyűlésünk a lelkész-értekezletnek értékes működéséért köszönetét nyilvánítja és a bemutatott értekezleti jegyzőkönyveket tudomásul veszi. Az előadónak és a pályadíjnyerteseknek köszönetét és elismerését nyilvánítja. Az újból megválasztott régi, érdemes tisztikart örömmel és meleg szeretettel üdvözlöi. (T. K.)

„Jegyzőkönyv. Felvétellett az alsóborsodi ref. egyházmegyei lelkészértekezlet 1937 október 11-én tartott gyűléséről.

1. Benke József lelkipásztor áhítatot tart a Ján. ev. 15:5 ígék alapján.

2. Román Ernő elnök, — megállapítván a gyűlés határozatképességét — a gyűlést megnyitja.

3. Elnök kegyelettel emlékezik meg Kiss Albert ároktői lelkésztestvérünk fiának és Eötvös Ferenc tiszaszederkényi lelkipásztor feleségének elhunytáról s veszteségükben az értekezlet résztvevő együttérzésünkről biztosítja őket.

Farkas István püspök miskolci lelkészségének 25 éves évfordulója alkalmából értekezlet tiszteletének és szeretetének ad kifejezést s a jubiláns életére és további munkájára Isten áldását kéri.

4. Román Ernő a párbérbérendezésről értekezik. Legújabbban a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara vetette fel e fontos kérdés rendezésének szükségességét.

Több hozzászólás után értekezlet — Farkas István püspök úr indítványára — elhatározza, hogy a m. kir. kormányhoz memorandummal fordul, melyben kultúradó bevezetése útján kéri a párbérbérendezés nemzeti szempontból is elsőrangúan fontos rendezését.

5. ORLE. körkérdéssel kapcsolatban: „Ref. gyülekezeti tag a falu életében“ c. Molnár Gyula és Turáni Tóth Ferenc értekeztek, előbbi Cserépfalu, Noszvaj és Bükkzsérc községek, utóbbi Tiszapalkonya szociográfiai rajzát adva s a süllyedő magyar falu fel-emelését sürgette.

Mindkét előadás ORLE-hez terjesztetik.

6. Dr. Filep Gusztáv lelkipásztor Kuyper Ábrahám jelentősége

és hatása a magyar ref. egyház életére c. magas színvonalú előadást tartott, mil

értekezlet lelki épüléssel hallgatott.

Hálát adva az Úrnak — értekezleti gyűlés véget ért.
Kmf.

Benke József s. k., ért. jegyző.

19. A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara nevében Kulín István igazgató ez év tavaszán körlevélben fordult több kerületbeli lelkészhez, — munkálni óhajtván a párbérekérdés nehézségeinek megoldását s tájékozódást kívánva szerezni az egyházi közvéleménytől is.

Közgyűlésünk tudatában van, hogy „párbér“ rendszerű fizetés sok gyülekezetben a régi elavult formájában van meg, ami valóban nemcsak hogy sokszor éket üt a lelkipásztor és hívei közé, de nagyon alkalmas a lelkészi tekintély alászállításához is. Köszönettel és jóleső érzéssel véve tehát a Mezőgazdasági Kamara egyházunkat és lelkészi karunkat oly közletről érintő eme, még valóban megoldatlan kérdése iránt való érdeklődését és tervbe vett akcióját, elhatározza, hogy memorandumban fordul a m. kir. kormányhoz, kérve, tegye lehetővé a párbér-szerű lelkészi fizetések rendezését. A felterjesztendő egyházmegyei közgyűlésünkéből kelt irat megszerkesztésével Román Ernő, dr. Enyedű Andor és Nádházű Bertalan lelkipásztorokat bizza meg és a felterjesztést jegyzőkönyvében itt közli.

Az alsóborsodi református egyházmegye közgyűlése egyfelől a lelkészértekezlet előterjesztése, másfelől a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara megkeresése alapján foglalkozván a párbérekérdés egységes rendezése ügyével, véleményét az alábbi memorandumba foglaltan teljes tisztelettel terjeszti a főtiszteletű és méltóságos tiszán-inneni református egyházkerület és egyetemes konvent elé a célból, hogy a kérdés hön óhajtott s közmegnyugvást keltő megoldása érdekében a magas kormány illetékes tényezőivel tárgyalást kezdeni és folytatni méltóztassék. A megoldásra vonatkozó tiszteletteljes előterjesztése a következő:

A mai korban, mikor a gazdasági rendszer a hajdanvalóval szemben, amikorról a párbérrendszer datálódik, gyökeres változást mutat, amikor úgy országos, mint világviszonylatban minden téren a szociális igazság, érvényesítése felé való törekvés a dominál: éppen az egyházak adórendszerének ez a maradi fajtája, a párbérrendszer progresszív alapon rendezendő. Krisztusi eredetű vezérelv, hogy akinek több adatott, több is kívántatik attól. Ez a progresszívitásra való áttérés történhetik terményben is, vagy a terménynek pénzre való megváltása útján is. Az előbbi biztosabb bázis, az utóbbi gyakorlatilag könnyebben kezelhető. Annnyival is inkább, mert ez utóbbi esetben a beszédése együttes adókezelésbe vonható, csak a pénzügyi kormányzat állandó jóakarata biztosítandó az egyházi,

és e kérdés iránt melegebb érdeklődéssel viseltető világi hatóságok útján ahhoz, hogy az együttes adókezelésbe vonás az egyházi adó percentjére való tekintet nélkül kötelezőleg szedessék az illetékes adószedőhatóságok által. A párbérnek pénzen való megváltása nem egy állandósított és fix összegben egyszersmindenkorra megállapított általánosan történnék, mert ezen a téren már igen szomorú tapasztalataink vannak az adó csökkentési segéllyel kapcsolatban, hanem a terményár folyó árban állapíthatnák meg évről-évre. S tekintettel arra, hogy rendkívüli időkben és esetekben a pénz vásárló erejében nagy eltolódások állhatnak elő, egy még ideálisabb formája a párbérmegváltásnak az, hogy ahol lehetőség van rá, mivel a változtathatatlanul biztos bázis a szerény megélhetésre egyedül a föld: a párbér megszüntetése ellenében a behivatalnokok a párbérok értékének megfelelő hozamú földmennyiséggel kárpótoltassanak. Ehhez azonban törvényhozási intézkedés szükségeltetnék arra nézve, hogy hosszú, 50–60 éves lejáratú amortizációs kölcsön folyósíthatnák akár az állam, akár a bankok által az állam és az egyházak ingatlan vagyona által biztosítva s az illető behivatalnokok párbérvantumának megfelelő földmennyiség sajátíttassék ki az illető község határában fekvő nagyobb uradalmi vagy bármely más földbirtokokból folyó vételáron s ez bocsáttanék párbérmegváltás címen a behivatalnokok használatába, a párbérnek progresszív alapon kiírott értékéből viszont amortizáltatnák a vett földnek a vételára. S mikor az amortizációs idő letelik és a vételár törlesztve lesz, a párbér minden formájában és véglegesen megszűnnék. Bármelyik megoldási mód kimunkálható és megvalósítható lenne azon az úton is, hogy az állam a már évek óta vajudó kulturadó bevezetését megvalósítaná és az ebből kielégítendő kulturterhek egyik tételül a párbérváltás összegét is besorozná.

Ezt a tiszteletteljes felterjesztésünket a következőkkel indokoljuk:

E mi felterjesztésünket egyházi körökben már évtizedes tervezetek és eszmecserék előzték meg. Jelenleg kiváltotta a Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamara vezetőségének ez irányban megindított tájékozódást szerző és megoldást kereső akciója, mely nagyérdemű vezetőség a falvak anyagi és szellemi előbbvitelét célzó s az agrártársadalommal összekapcsolódó munkálkodása közben rádöbbsent arra, hogy milyen egyház- és vallásellenes érzést vált ki és fokoz szinte a gyűlöletig, a különböző felekezetek antiszociális s a mai gazdasági rendszerből már élesen kirívó párbérrendszere.

A párbér személyhez kötött egyházi adószolgáltatás, mely eredetét illetőleg a ködös múltba nyúlik vissza. Mint a zsidóknál a lévíták rendjét a közösség tartotta el, épígy a keresztyén papi és tanítói rendet a communitás, a gyülekezet. Minden gyülekezet biztosított a papja és a kántora részére oly mérvű fizetésnemeket, amelyek a papi ház megélhetését szerény, de mégis tisztességes körülmények közt biztosították, a kanonika visitációk feljegyzéseiben megörökítették. Kézpénz fizetésű állások még a régi időkben nem voltak, mert abból az egyházi tagoknak is a legkevesebb volt. Ha-

nem adtak abból, ami annak a vidéknek a legáltalánosabb terménye volt. A sík vidéken búzát, rozsot, a hegyvidéken mustot, fát, víz mellett szénát, egy fejest tehéntől, juhtól, ismét más helyen vaját, túrót, mézet, kenyeret, sonkát stb. Jól is volt az így, mert a föld és annak terménye mindig a legbiztosabb megélhetési alap. Csak az a baj, hogy ez a terményfizetés ritkán volt a teljesítőképesség figyelembevételével arányosan megállapítva, hanem a legtöbb esetben házaspáronként egyenlő mennyiségben volt kiszabva. Nagyon ritka hely volt, ahol ilyenféle osztálybasorozást találunk: telkes gazda fizet ennyit, féltelkes félennyit, negyedtelkes negyedét, zsellér még kevesebbet, hanem a legtöbb helyen minden házaspár egyenlő mennyiségű terménnyel lett megterhelve. Legfeljebb a cselédségnél volt valamelyes megkülönböztetés. Innen lett a fizetésnek a neve párbér vagy ágybér, mert a kirovási alap a házaspári minőség volt. S ez a hajdani gazdasági rendszer mellett nem keltett megütközést, nem okozott kirívó és kihívó visszásságot. És pedig azért, mert a gyülekezeti tagok 95%-a jobbágy földműves volt s annak egyik része szekeres, másik kétkezes, vagy gyalogos jobbágy. S az előbbi igavonó marhájával, a másik kézi munkájával kereste meg azt a terménymennyiséget, ami a maga és családja fenntartására s ebben a pap, kántor és más egyéb pástoremberék kielégítésére elégséges volt. Csak ennyinek a megszerzésére törekedett mindkét osztály, de ezt meg is tudta egyformán szerezni mindkettő, hacsak valami ínséges esztendő nem volt. Az egyik szekerevel, ekéjével, a másik sarlójával, csépjével. Ennél többre nem is vágyott, nem is törekedett egyik fél sem, mert a fölös terményt nem lehetett értékesíteni, tehát az csak teher lett volna, hiszen a vermekben való eltartás idején nem is volt hol elraktározni a felesleget s a fölösleg felvételére nem voltak városi fogyasztó piacok. A tengelyen történő messze szállítást pedig az áru nem bírta meg. Mikor azonban a jobbágyvilág megszűnt s az egyik félből földesgazda, a másikkól pedig földnélküli zsellér lett, amikor nemsokára a vasúti összeköttetés megteremtése folytán a fölös termények messze szállíthatókká váltak, a szekeres jobbágyból lett gazdának mindinkább felfelé ívelt, a zsellérnek pedig mindinkább lefelé süllyedt az életnívója. Mikor pedig a géprendszer szántó, arató és cséplőgép alakjában az agrárkultúrába is beleilleszkedett, egyre több földmunkás kéz vált feleslegessé és mindig több földnélküli zsellér, mai nevén mezőgazd. proletár munkás, nem tudta és nem tudja a család számára szükséges terménymennyiséget megkeresni, még kevésbé a belső emberek fizetésekontingensét előállítani. Ekkor és ezáltal vált aztán kirívóvá a párbérrendszer antiszociális volta s ez lett az előidézője a tengersok panasznak, zúgolódásnak, templomtól és egyháztól való elidegenedésnek, elhidegedésnek, mint amely a szegény ember élet-sorsának a mégjobban való megnehezítését mozdítja elő.

Tudatában vagyunk annak, hogy e kérdés gyökeres és végleges rendezése elsősorban egyházi érdek és egyházaink autonóm joga, mindamelllett amikor állami hatóságok jóindulatú érdeklődését és kezdeményezését látjuk e kérdés megoldása felé irányulni, nem-

csak nem kívánunk az egyházi autonómia bástyája mögé húzódni, sőt hálásan köszönve a felénk nyújtott megértésről tanúskodó segíteni kész jobbot: szívesen vesszük és várjuk az állami hatóságok támogatását annál inkább, mert hihetőleg helyes nyomon járunk amaz elgondolásunkkal, hogy egyfelől a tömegek lelkéből, az egyik államfenntartó erő, az egyház iránti gyűlöletet eliminálni, az elégedetlenséget tompítani s úgy a tömegek, mint a gondozásukra elhívottak, lelkipásztorok és tanítók lelkületét nyugalmi állapotba hozni már nemcsak egyházi, hanem legalább is ugyanolyan mérvű állami és nemzeti érdek is. Az egyházak egyik hivatása olyan légkör teremtése, kímunkálása, mely a keresztyén magyar állam fenntartó ereje legyen. Ez pedig nagyon kevés kilátással kecsegtethet akkor, amikor a pásztorokodásra elhívott egyének és a gondozásukra bízott nyájak közt a gyűlöletes párbétkérdés miatt tátongó szakadék mutatkozik. Tudatában vagyunk annak is, hogy nekünk, ref. keresztyéneknek, érvényes egyházi törvénykönyvünk (VII. t. c. 2. és 31. §.) az ezirányú császármetszés jellegű beavatkozásra is módot ad, de amíg országosan egyöntetű generális változás nem következik be e téren, addig szép szóval, az egymás terhét hordozzatok elvének a gyakorlati életbe való átültetésével, egyedenként hiába akarunk segíteni a bajon, mert a több teherviselésre képes, módosabb egyházi tagokba be van idegződve az a több évszázados álláspont, hogy a földnek s általában a vagyonnak nincs vallása, papra, tanítóra egyformán van szüksége mindenkinek s ha merész kezdeményezéssel változtatunk ez állapoton, akkor az érdekeikben érzékenyen érintett másik réteget: a maga eddigi terheit hűséggel hordozót idegenítjük el az egyháztól.

A legnyomósabb indok pedig, amely miatt az állam jóindulatú támogatását lehet remélnünk és várnunk e kérdés generális rendezésénél az, hogy a református egyház éppen nem, de valószínűleg a többi bevett vallásfelekezetek sem tudják ezt a minden egyház ajtaján egyaránt dörömbölő kérdést a saját erejükből kielégítő módon megoldani, mert sokkal nagyobb a szegény rétegek válláról leemelendő teher, mintsem azt a maga egészében áttolhatnánk a módosabb, tehetősebb, teherbíróbb réteg vállaira. Ugyanis az egyházi adónál is kell lenni egy határpontnak, melyen felül az egyházi adó-alanyok romlása nélkül azt emelni nem lehet, amelynek a kimerítése után még mindég fennmaradó ki nem elégíthető adóhiányt az állam, a nagy közösség vállalná és pótolná, amely a kulturadó bevezetésével képes lenne az eddig még az ilyenű terhek hordozásától teljesen mentes, de különben igen erős vállakat is teherviselésre kötelezni, akik, vagy amelyek az egyházat ama nemes törekvésének, hogy az állam pilléreit mindennel szemben ellenállóvá tegyék, csak a hasznát látták és élvezték, de a terhet sohasem hordozták. (B. J.)

20. Tárgyaltuk a diósgyőri egyházközség presbitériumának 1936. évi december hó 14-én hozott presbiteri határozatát. Ez a határozat úgy jött létre, hogy dr. Dienes István presbiter és egyh. községi ügyész, a reverzális intézményének törvényes megszüntetésé-

sére egy tanulmányt terjesztett elő. A presbitérium a nevezett presbiter tanulmányát és javaslatát teljes egészében elfogadja azzal, hogy hivatalos úton terjesztessék az egyetemes konvent elé. Dr. gróf Haller István egyhm. vil. főjegyző alapos ismertetésben mutatta be közgyűlésünk előtt a diósgyőri presbiteri határozatot.

Közgyűlésünk a beadványban foglaltakat jóváhagyólag tudomásul vette, a beadványt felterjeszti az egyházkerületi közgyűlés elé azzal, hogy a maga részéről is a reverzálisnak, mint a magyar kereszténység nagy betegségének orvoslási módját abban találja, mely szerint történjék intézkedés az államhatalom részéről, a törvényhozás útján abban a tekintetben, hogy az 1894. évi XXXII. t. c., mely a gyermekek vallásával foglalkozik, a magyar törvénytárból töröltesse és helyette az 1868. évi LVI. t. c.-ben gyökerező alapelvek és jog alapján egyszerűsmindenkorra rendeztesse a gyermekek vallása. (gr. H. I.)

21. Tárgyaltuk Nyíry Gáspár diósgyőri vári egyházrészi gondnok fellebbezését. Nevezett f. év szeptember 10-én gondnoki tisztségéről „visszavonhatatlanul leköszönt” a presbitériumhoz intézett beadványában. Presbitérium szeptember 11-én elfogadta a lemondást, a pénztár átvételére bizottságot küldött ki. A gondnok választást október 3-ára kitűzte. Nyíry Gáspár a presbitérium határozatát megfellebbezte azért, mert az ő lemondólevele a gyűlésen nem olvastatott fel. A pénztárt sem volt hajlandó átadni.

Közgyűlésünk a fellebbezést, mint indokolatlant elutasítja és elkötelezi Nyíry Gáspárt f. hó 20-ig a pénztár és az összes iratok átadására, ellenkező esetben megtorló lépések tételnek ellene. (gr. H. I.)

22. Gróf Haller István világi főjegyző előadásában tárgyalta közgyűlésünk Szüics Ferenc diósgyőri, vári egyházrészi egyháztag az esperesi hivatalhoz intézett beadványát, amelyben előadja, hogy 907 aláírással ellátott kérelmet beadványatni. Megemlíti, hogy az eredeti aláírások birtokában vannak és azokat „bármikor felmutathatja”. Az íven lévő nevek géppel írottak. A f. évi szeptember hó 10-ről keltezett közgyűlésünkhöz intézeit beadványban az állítólagos kérelmezők kéri a diósgyőri egyházközség közgyűlési jogának visszaállítását és az általános presbiteri tisztújítás elrendelését.

A beadványon lévő nevek aláírásának hitelessége, — mert az gépirás — meg nem állapítható. A hiteles aláírás meg nem állapítható volna még abban az esetben sem, ha kézírás lenne is, mert az aláírás hitelességét sem tanúkkal, hatósági igazolással nem igazolták. De nincs mellékelve Szüics Ferenc szabályszerű meghatalmazása sem, holott pedig hivatkozik arra, hogy 907 egyén megbízásából adja be a kérelmet.

Azonfelül az iratok között lévő több levél és jegyzőkönyv igazolja azt, hogy több nevet nem is az illetők, hanem mások írtak alá, megbízás nélkül. Továbbá, hogy nem egy esetben az aláírást

gyűjtők mást mondtak a felkeresetteknek, mint aminő szövegű ívre az aláírásuk odakerült. Egyházmegyénk esperese — az előadó értesülése szerint — felszólította Szűcs Ferencet, hogy az eredeti aláírásokat terjessze be. Ez nem történt meg, amint azt esperes úr is igazolta a közgyűlés előtt. Ezért már csak formai okokból sem vehető tárgyalás alá — az előadó szerint — és vissza kell adni a betérjesztőnek, először is az aláírások hitelességének igazolása végett.

De formai hibáktól eltekintve, vagy annak kiküszöbölése után, ha ismételten tárgyalás alá kerülne a beadvány, akkor is el kellene utasítani, mondja az előadó.

Mert: az E. T. I. tc. 57. § szerint „a presbiter szolgálati ideje 12 év, oly módon azonban, hogy negyedrészüik háromévenként kilép”. A diósgyőri egyházközségben, az iratok között lévő hivatalos jelentés szerint ez a törvényes választás 1936. évben megtörtént és a megválasztottakat Horthy István főgondnokkal együtt szabályszerűen be is iktatták. Így presbiter választásra az E. T. szerint 1939. évben kerül sor újra.

Egyházkerületi közgyűlésünk pedig, mint azt a beadvány tévesen említi, 1935. évben nem rendelt el presbiteri tisztújítást. 1934. évi november 29-én tartott egyházkerületi közgyűlés a püspöki jelentéshez fűződőleg csak annyit mond, hogy „ajánlja a presbitériumoknak a jövő év folyamán leendő újjáalakítását az elnökség által kiadandó egységes utasítás szerint”. A diósgyőri egyházközségben a presbiterek működése ellen semmiféle hivatalos panasz egyáltalában nem merült fel.

Az egyházközségi közgyűlés felől — folytatja az előadó — az E. T. I. tc. 79. §-a rendelkezik. A diósgyőri egyházközséget az egyházkerületi közgyűlés, melynek az a törvényadta joga, indokoltan 1935. évi november hó 14-én, 102. sz. alatt hozott jogerős határozatával, a közgyűlés szervezése alól felmentette.

Sem a diósgyőri egyházközség tagjainak, sem az egyházmegyei közgyűlésnek nincsen arra módja és lehetősége, hogy az egyházkerületi közgyűlésnek ezt a megfontolt határozatát és törvényes rendelkezését bírálathoz tárgyává tegye és annak megváltoztatásával próbálkozzék.

Tisztelettel javasolom, hogy közgyűlésünk a szóban lévő beadványt úgy formai, mint tartalmi szempontból minden további tárgyalás alól utasítsa vissza — fejezi be előadását az előadó.

Elsőnek Nagy Sándor diósgyőr-vasgyári vallásoktató-lelkész kért szót. Hosszabb és szenvedélyes hangú beszédjében, melynek a jelenlevő mintegy 18-20 tagú, főleg asszonyokból álló diósgyőriek többször igen hangosan helyeseltek, előadta, hogy a tisztáninni kerületben a diósgyőri egyházközség hordja talán a legnagyobb terhet, ezért „viharsarok” a vasgyári egyházközségréz, mert bár az egyházkerületi szabályrendelet másként írja elő, mint ahogy történt, mégis közgyűlési jogát, megkérdése nélkül elvették az egyházközségnek. Ezért az előadói javaslat mellőzésével, kéri, hogy a beadványnak adjon helyt az egyházmegye közgyűlése.

Farkas István püspök úr felszólalásában, amelyet a diósgyőriek itt-ott hangos szavakkal zavartak, a vallásoktató-lelkész Nagy

Sándort arra figyelmeztette, hogy az egyház nem játékszer és hogyha lelkészek között ellentétek merülnek fel, abból az egyháznak csínálni kárt: bűnös cselekedet. A diósgyőrieket figyelmeztette arra, hogy itt ők vendégek és nincs joguk a szóhoz. Végül pedig azt mondta, hogy mindennek megvan a maga formája, amely szerint a felső hatóságok egyházközségi ügyeket tárgyalhatnak. Ennek az ügynek a tárgyalása most nem lehetséges, mert úgy van, ahogy az előadó elmondta és ajánlja az előadói javaslat elfogadását. Püspök úr beszédjét igen sűrűn helyeselték közgyűlésünk alkotótagjai.

Majd dr. Enyedy Andor szólalt fel, azt hangoztatván, hogy a presbitériumon keresztül, az egyházmegyei közgyűlés elé tartozó ügyek tárgyalhatók, de ezt a formát kikerülni nem lehet.

Nagy Sándor vallásoktató-lelkész kért szót, mire az esperes az ügyrendre való hivatkozással, mely szerint egy tárgyhoz csak egyszer lehet szólni, megkérdezte a közgyűlést, hajlandó-e megadni a szót. A közgyűlés egyhanguan nem engedte meg Nagy Sándor újra való felszólalását.

Még Szabó Dániel, Gombos Imre, Kovács József lelkipásztorok és néhányan mások szóltak, azt hangoztatva, hogy náluk magasabb az egyházi adó és kisebb a kereseti lehetőség, mint Diósgyőrben. Pl. Noszvajon az állami adó 175 %-a az egyházi adó.

Egyházmegyei közgyűlésünk az előadó javaslatát egyhangulag elfogadta és a Szűcs Ferenc-féle diósgyőri beadványt, mind alakí, mind tartalmi szempontból a további tárgyalásra nem találván alkalmasnak, napirendről levette. (Dr. gr. H. I.)

25. sz. A visegrádi főkegyház a magyar „Ujreménység” tempoma felépítéséhez segélyt kér.

Közgyűlésünk felkéri esperesünket, hogy a lehetőség szerint segítse ezt a nemes célt. (Dr. gr. H. I.)

24. sz. Iglay Ferenc missziói s. lelkész betérjesztette első félesztendei jelentését. Főképpen Felsőzsolca szórványban végzett munkát: családlátogatásokat, vallásoktatást. Megállapította, hogy igen jól esik a lelkigondozás a szétszórtan élőknek.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi és a munkálkodásért őszinte elismerését fejezi ki. (Dr. gr. H. I.)

25. sz. Tárgyaltuk az ónodi egyházközség 1937. évi szeptember hó 26-án hozott ama katórozatát, mely szerint a lelkipásztort és gondnokot felhatalmazta, hogy az egyházközség 62 holdnyi földjét í. évi október 1-től 1944. évi szeptember hó 30-ig terjedő időre id. Zsiros István ottani lakosnak haszonbérbe adja és a haszonbérleti szerződést aláírják.

Ezzel kapcsolatban ugyancsak tárgyalás alá vettük több ónodi lakosnak az esperesi hivatalhoz juttatott beadványát, melyben azt panaszolják, hogy hosszú éveken keresztül, mintegy 70 család bérelte

ezt a földet és most a fenti presbiteri határozat miatt „70 családnak kenyere vész el“, kéri tehát, a fenti határozat megsemmisítését.

Közgyűlésünk, úgy határozott, hogy a beterjesztett szerződést, újabb letárgyalás végett visszaadja a presbitériumnak, mert terhes szerződésnek ítéli ezt a haszonbéri szerződést és így az E. T. I. tc. 70. § szerint, névszerinti szavazással kell határozni. Továbbá elrendeli közgyűlésünk, hogy nyilvános árverésen, megfelelő biztosíték letétbe helyezése mellett adassék ki haszonbérbe ez az egyházi föld, nem feledkezvén meg az ottani, földbérlet után vágyódó kis egzisztenciák igényéről sem.

Egyben felkéri közgyűlésünk az egyházmegye ügyészeit, hogy készítsenek egy törvénytörvényes földhaszonbérleti szerződés-mintát, amit az esperesi hivatal sokszorosítva az igénylő egyházközségekhez juttasson el, hogy minden ilyen szerződés egészen szabályszerűen készíthessék el.

Az egyházmegyei ügyészek szívesen felajánlják díjtalan segítségüket minden egyházi szerződéskötésnél s ezért felhívja közgyűlésünk az egyházközségeket, hogy ezt vegyék igénybe a hibák elkerülése végett. (Dr. gr. H. I.)

26. A poroszlói egyházközség presbitériuma az egyházközség temetői szabályrendeletének kiegészítésére két presbiteri határozatot terjeszt fel megerősítés végett.

Közgyűlésünk a két határozatot mint az egyházközség érvényes temetői szabályrendeletének a pótlását megerősíti. (V. P.)

27. A miskolci presbitérium megerősítés végett beterjeszti a f. évi szeptember hó 1. napján tartott ülésében jóváhagyott új temetői szabályrendeletét és temetői díjszabályzatát.

Közgyűlésünk a részletességgel készített temetői szabályrendeletet és díjszabályzatot megerősíti. (V. P.)

28. A harsányi presbitérium f. évi augusztus hó 22-én egyházmegyei főjegyző elnökletével tartott gyűlésében névszerinti szavazással elhatározta, hogy az egyházközség költségvetésének egyensúlyba hozása végett a VII. t. c. 27. §-a szerint százalékos adókulcsot (az állami adó 10%-a) lépteti életbe 1938. január 1-től, úgy hogy ez az adókulcs addig lesz érvényben, míg az egyházi szükségletek más forrásból nem fedezhetők. Ezt a presbiteri határozatot a szeptember hó 5-iki közgyűlés — 3 tag kivételével — elvetette.

Közgyűlésünk a presbitérium új adókulcsra vonatkozó törvényes határozatát jóváhagyja és megerősíti. (V. P.)

29. A tiszaozlári egyházközség beterjeszti jóváhagyás és megerősítés végett az E. T. idevonatkozó §§-ainak betartásával készült, presbitérium és közgyűlés által elfogadott, egyházi iskolai-adó pár-

bérfizetési új adókulcsát és az e szerint készült felszólamlással meg nem támadott adófizetői névjegyzéket.

Közgyűlésünk úgy az adókulcsot, mint a kivetést megerősíti. (V. P.)

30. A kistokaji egyházközség beterjeszti f. é. márc. 14-én tartott presbiteri és f. é. április 18-án tartott új egyházi adókulcsra vonatkozó határozatát. E határozat szerint minden egész párbér fizető 10 P-t, fél párbér fizető 5 P-t fizet, mint alapadót és ehhez az egyenes állami adót fizetők az egyenes állami adónak 40%-át fizetik. Ez az adókulcs 1938. évi január 1-től lép életbe. Ettől kezdve a párbérfizetők lelkész és tanító fizetésére nézve az eddigi módon megszűnik és készpénzre módosíttatik, úgy, hogy a rozsnak az árát minden év október 1-én a miskolci kialakult piaci ár szerint állítja be presbitérium a költségvetésbe. A készpénz járulékot 1.16-al szorozza. A 40% tekintetében, a változott viszonyokhoz mérten, a presbitérium változtathat.

Közgyűlésünk a kistokaji egyházközség beterjesztett, törvényesen készített új adókulcsát megerősíti azzal, hogy a tisztviselők díjlevél szerinti járandósága, különösen a párbér, — a határozatok szerint — a Miskolcon minden év okt. 1-én kialakult rozs ára szerint állítandó be a költségvetésbe s ehhez képest változhat a 40%-os adókivetés. (V. P.)

31. A ládházai presbitérium f. évi március hó 7-én és 20-án tartott gyűléseiben, az E. T. szerinti névszerinti szavazással a lelkész és tanítói párbér egyenes adóalapon való kivetését egyhangulag elfogadta. A folyó évi április hó 11-i közgyűlés pedig egyhangulag elvetette. Az új fizetési kulcs az állami e. adó 25%-a és 5 p. páradó.

Beterjesztettek a jegyzőkönyvi kivonatok és az új adókulcs szerint elkészített fizetési névjegyzék.

Közgyűlésünk a ládházai presbitérium új adófizetési kulcsot elfogadó törvényes határozatát, mivel az E. T. VII. t. c. 31. §-a alapján a vagyonaránylagosság elvének megfelel, jóváhagyja; a benyújtott kivetést megerősíti, azzal az utasítással, hogy az új párbérfizetési kulccsal névjegyzék szerint készült kivetést, az E. T. VII. t. c. 9. §-a szerint, közszemlére tegye ki és minden adózót értesítsen. (V. P.)

32. Püspök úr egyetemes konventünk 299/1937. sz. „A lelkipásztor választás helyéről és a szavazás rendjéről“ alkotott szabályrendelet-tervezetet vélemény nyilvánítás végett leadja.

Közgyűlésünk a szabályrendelet-tervezetet minden tekintetben célszerűnek és megvalósításra alkalmasnak találja. Véleményét a tervezet kapcsán egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti. (T. K.)

33. Tárgyaltuk Berecz Károly és társai, mezőkeresztesi lakosok felebvezését, a lelkészi terményjárandóság progressiv alapon való kivetésére vonatkozó tervezetnek a presbitérium által történt elutasítása ügyében.

Közgyűlésünk határozatként kimondja, hogy a mezőkeresztesi lelkészi terményjárandóságok progressiv alapon való kivetésére vonatkozó tervezetnek a presbitérium által történt elutasítása ellen Berecz Károly és társai mezőkeresztesi lakosok által beadott felebvezés, tárgyalásra nem alkalmas, mert az egyházi közteherviselés megváltoztatása tekintetében az E. T. I. tc. 77. §. a) pontja és ugyanezen tc. 80. §. c) pontja értelmében hozandó határozatok nem állanak rendelkezésre, ezek hiányában pedig az egyházmegyei közgyűlésnek nem áll módjában dönteni. (T. K.)

34. Dr. Incze Gábor, a budapesti ref. egyházmegye vallás-oktatási igazgatója, iratot intézett az egyházmegyéhez azíránt, hogy a Mélius Juhász Péter fennmaradt egyetlen munkája: Pál apostol Kolossébeliekhez küldött levelének predikációk szerint való magyarázatáról általa írt könyv megrendelésére, a lelkészi kar figyelmébe hívassék fel.

Közgyűlésünk a könyvet a lelkészi kar figyelmébe ajánlja és felszólítja a lelkészeket, hogy azt a szerzőnél az egyházi könyvtár számára rendeljék meg. (T. K.)

35. A tiszaszederkényi egyházközség 122 tagja felterjesztésben kéri, hogy templomukban minden nap délben a harangot „megkongassák.”

Közgyűlésünk a kérvényt leadja a tiszaszederkényi presbitériumnak döntés végett, mert csupán annak a hatáskörébe tartozik. (V. P.)

36. Olvastuk Eötvös Ferenc tiszaszederkényi lelképásztor és Dobos Sándor ottani kántortanító felebvezését, melyet az 1937 június 6-án tartott egyházközségi közgyűlés ama határozata ellen adtak be, mely szerint a közgyűlés kimondta, hogy a lelkész és kántori szolgálmányt nem készpénzben, mint a díjlevél mondja, hanem a jövő évtől kezdődőleg természetben szolgáltatassák a hívek, közmunka formájában.

Közgyűlésünk a tiszaszederkényi egyházközségi közgyűlés 1937 június 6-án hozott lelképásztori és kántortanítói díjlevélre vonatkozó közmunkaváltásági határozatát megsemmisíti. Mert: Az E. T. I. t. c. 80. §-a szerint az egyházközségi közgyűlés hatáskörébe a presbitérium határozataihoz való hozzájárulás megadása, vagy megtagadása tartozik. Olyan presbitéri határozat nem volt a közgyűlés elé bocsátva, amely a díjlevelekre vonatkozólag fenti változtatást javasolta volna. Továbbá az I. t. c. 81. §. 2. bekezdése szerint a közgyűlés ügymenetére az I.

t. c. 67. §-a érvényes. Eszerint a meghívón nem közölt ügyek nem tárgyalhatók. Így az említett ügy nem volt tárgyalható. Mindezek alapján a hivatkozott határozatot érvényteleníteni kellett. (N. B.)

37. Döbrössi Lajos török misszionárius körlevéllel fordul a magyar ref. gyülekezetekhez, bejelentve a bulgáriai törökök közt végzett munkájának újra való felvételét s a török misszió ügyét a felelősséget érző lelkek áldozatos szeretetébe ajánlja.

Közgyűlésünk Isten áldását kéri a misszióra, gyülekezeink figyelmébe és áldozatos szeretetébe ajánlva anyagi szükségleteit, kérve, hogy évente legalább egy, erre a célra hirdetett perselypénzt juttassanak a török misszió céljaira. (B. J.)

38. A bükkaranyosi lelkész és gondnok beterjesztik a bükkaranyosi ref. egyházközség által épített harangtorony elszámolását. A beküldött jelentésben szereplő számadatok helyességét nyugták hiányában ellenőrizni, az elszámolás pontosságát megállapítani nem lehet.

Mivel ez az ügy elsősorban a presbitérium s aztán az egyházmegyei számvevőszékhez tartozik, közgyűlésünk felhívja lelképásztort és gondnokot, hogy a pontos, nyugtákkal igazolt elszámolást az illetékes számvevőhöz terjessze be. (T. S.)

39. A bükkzsérci ref. egyházközség presbitériuma beterjeszti az 1937. év március hó 29-én megtartott gyűlésének jegyzőkönyvét, amelyben jelenti, hogy lelkész, a tavasz folyamán a presbitérium hozzájárulásával saját költségén egy nyári-konyhát szándékszik építeni a lelkészlakás udvarán, úgy azonban, hogy a fuvar költségeket az egyházközség fedezze. Ugyanezen presbitéri gyűlés tárgyalja a lelkész azon kérését is, hogy a megépített konyha építési összegéből 200 P az utód által — egyházfelsőbbségi jóváhagyás után — a lelkésznek megtéríttessék.

Közgyűlésünk a presbitérium jóváhagyásával történt beruházást tudomásul veszi s a lelkész azon kérelmét, hogy az építési költségekből a Szabályrendelet szerint 200 P a saját vagy utódai részére az utód által fizetendőleg mint megváltás megállapíttassék — jóváhagyja. Egyben utasítja a lelkészt és a presbitériumot, hogy a Szabályrendelet VII. 1. §-a szerint az ingatlanokról 2 példányban felvevő leltárba a változást s az egyházmegyei közgyűlés határozatát vezesse keresztül. (T. S.)

40. Olvastuk a tiszakeszi egyházközség presbitériumának 1936. április hó 17-én és közgyűlésének december hó 6-án hozott törvényes határozatát, mely szerint a községben fekvő két kat. hold 547 négyzetöglől ötmetői földjét, mely most semmiféle jövedelmet

nem hoz, házhelyeknek értékesítené és a befolyó vételárból ingatlant vásárolna.

A mezőcsáti járás főszolgabírája ad. 5784/1937. sz. határozatában a temetőkert jelleg megszüntetéséhez hozzájárult.

Közgyűlésünk elvben engedélyezi a régi temetőkert értékesítését azzal, hogy az eladási árból befolyó összeget a költségek leszámításával, teljes egészében új ingatlan szerzésére fordítsa az egyházközség; egyben presbitérium figyelmét arra is felhívja, hogy az átruházási szerződést szabályszerűen terjessze fel megerősítés végett, a felső hatóságokhoz. Ezt a határozatot elvi hozzájárulás végett az egyházkerületi közgyűlés elé visszük. (N. B.)

41. Az egerlövői egyházközség betereszti P. Szegedy László és felesége Molnár Ida egerlövői lakos 650 ar. pengő örökalapítványról szóló alapító-levelét 4 példányban, mely a meglévő oltani református templom belsejének jókarban tartására úgy szolgál, hogy az alapítvány kétszeresre növekedéséig kamatoztatandó, azután csak a kamat használható fel.

Közgyűlésünk az alapítványtevőknek köszönetet mond. A presbitérium alapítványelfogadó határozatát az I. tc. 77. § c) pontja alapján végérvényesen jóváhagyja, amennyiben fellebbezés nem történik. (N. B.)

42. sz. Dobos Károly konventi ifj. lelkész betereszti a Dunameléki Egyházkerület első ifjúsági bizottsági gyűlésének jegyzőkönyvét azzal a reménységgel, hogy az abban foglaltak a református ifjúsági munkával foglalkozók számára tanulságul és inspirációul fognak szolgálni. A jegyzőkönyv átfogó képét adja a ref. ifjúsági munkának s ösztönzést nyújt egy erőteljesebb szervezettséggel meginduló ifjúsági munkára.

Közgyűlésünk az ifjúsági jegyzőkönyv beteresztését köszönettel tudomásul veszi s az abban foglaltak alapján az ifjúsági munka erőteljesebb megindulását kívánatosnak tartja. (T. S.)

43. sz. Szigethy Gyula újlőrincfalvai lelkipásztor beadványát tárgyaltuk. Nevezett 1918. évi szeptember hó 8-tól 1936. évi október hó 31-ig terjedő időben a dunavecsei református egyházközségben szolgált, szabályszerűen szervezett és jóváhagyott díjlevéllel ellátott álláson, mint vallásoktató-lelkész. Tehát nem is a kultuszminiszter úr által fizetett álláson működött. Mégis amikor az újszentlőrincfalvai lelkipásztori állását elfoglalva, korpótlékának kiutalását kérte: a Vall. és Közokt. Miniszter úr az 1913. évi 38. t. c. 3. §. alapján, nem 1918. évi szeptember 8-tól számította be a korpótlékát, hanem 1937. évi január hó 1-vel csupán 8 és fél évben állapította meg.

Ezt az eljárást egyetemes konventünk is sérelmesnek és méltánytalannak ítélvén, a Miniszter úrhoz felterjesztést intézett, melyben azt kéri, hogy a vallásoktató-lelkészi szolgálat, éppúgy, mint a lelki-

pásztori szolgálat, a korpótlék szempontjából teljes egészében beszámíttassék.

Egyházmegyei közgyűlésünk, a maga részéről is méltánytalannak és sérelmesnek ismeri fel a Miniszter úr intézkedését és felső fórumain keresztül, mély tisztelettel kéri, hogy méltóztassék méltányos megfontolás után, Szigethy Gyula újlőrincfalvai lelkipásztor korpótléka ügyét revízió alá venni. Egyben mély tisztelettel azt is kéri, hogy a vallásoktató-lelkészi szolgálatot általánosságban méltóztassék éppúgy, mint a lelkipásztori szolgálatot, korpótlék szempontjából teljes egészében figyelembevenni és beszámítani. — (T. S.)

44. Az újlőrincfalvai ref. egyházközség 1937 szept. 26-án tartott presbitéri gyűlésének határozataképpen jelenti, hogy a törpe, de nyilvánosjogú elemi iskolájához az eddigi h. tanítót, Molnár Józsefet, anyagi erejéhez mért kötelezettség mellett az 1937/958. iskolai évre újból alkalmazza h. tanítóként.

Közgyűlésünk az újlőrincfalvai ref. egyházközség presbitériumának a helyettes tanító alkalmazása ügyében hozott határozatát esperesi jóváhagyás mellett tudomásul veszi. Igaz ugyan, hogy E. T. V. t. c. 25. §-a szerint ugyanazon a tanítói álláson helyettes tanító egy évnél hosszabb ideig csak a Vallás és Közokt. Miniszter engedélyével működhetik, de az újlőrincfalvai tanítói állás e törvény alá nem sorozható s így Molnár József h. tanító alkalmazása törvénybe nem ütközik. (T. S.)

45. Az újlőrincfalvai egyházközség presbitériuma betérjeszti 1937. szeptember 26-iki gyűlésének jegyzőkönyvét, amelyben közgyűlésünk támogatását kéri abból a célból, hogy törpe, de nyilvános jogú népiskolája részére Püspök Ur a „szociális célokat szolgáló alapból” saját belátása szerint valamelyes összeget folyósítson. Indokolásul felemlíti azt a nagy erőkifejtést, mellyel a 140 lélekszámú egyházközség anyagi erején felül áldoz iskolájáért.

Közgyűlésünk igen méltánylandónak tartja az újlőrincfalvai áldozatkészséget s az iskolához való ragaszkodást; a kérelmet pártokólag mély tisztelettel terjeszti fel a Püspök Urhoz. (T. S.)

46. Az újlőrincfalvai ref. egyházközség presbitériuma betérjeszti az 1937. szept. 26-án tartott gyűlésének jegyzőkönyvét, amelyben jelenti, hogy a politikai község az 1937. szept. 23-án hozott községi képviselőtestületi határozata alapján a református egyháznak szociális intézetek létesítésében már most segítségére akarván lenni — ajándékozási szerződés útján a főútvonalon templomának és lelkészlakásának hosszában 100 □-öl területet ajándékozott minden ellenszolgáltatás nélkül azzal, hogy e területnek az egyházközség azonnal birtokába léphet. S egyben kéri, hogy addig is, míg az ajándéko-

zási szerződéssel kapcsolatos jóváhagyások és törvényes formák megtörténnének, egyházmegyei közgyűlés — elvben — járuljon hozzá az ellenérték nélkül felajánlott 100 □-öl terület elfogadásához.

Egyházmegyei közgyűlés, miután az egyházközség presbitériuma ez ügyben az E. T. I. 74. § p. pontja értelmében egyhangú, névszerinti szavazással határozott — elvben — hozzájárul a politikai község által díjmentesen felajánlott 100 □-öl terület elfogadásához s egyben utasítja az egyházközség vezetőségét, hogy a szerződés megerősítése után nevezett területre az egyházközség tulajdonjogát telekkönyvileg is biztosítsa. Újlőrincfalva politikai község képviselőtestületének a ref. egyházzal szemben megmutatott jóakarataért köszönetét fejezi ki. (T. S.)

47. Az újlőrincfalvai egyházközség presbitériuma betereszti 1937 szept. 26-i gyűlésének jegyzőkönyvét, amelyben kéri missziói segélyben való részesítését. Indokolásul felhossa, hogy a hozzátartozó Sarud, Pusztahídvég és a Jánosi-tanyán mintegy 140 református lélek szorul missziói gondozásra s az ezzel járó kiadásokat a 140 lélekből álló anyaegyházközség nem bírja, pedig nagy református érdek, hogy a 9 kilométeres körzetben „szétszórt csontok“ el ne vesszenek.

Közgyűlésünk teljes tudatában van a szórványok lelki gondozása fontosságának, azért az egyházközség kérését az egyházkerületi missziói bizottsághoz pártolólág küldi el. (T. S.)

48. Tárgyaltuk a külső- és belsőböcsi egyházközség egyházi közigazgatási jogviszonyának rendezésére vonatkozó jelentést Komjáthy József előadásában.

Közgyűlésünk a jogviszony rendezésére vonatkozó 1937 március 10-én hozott jogerős presbitéri határozatot megerősíti és felterjeszti az egyházkerületi közgyűlés elé, végső jóváhagyás végett. (K. J.)

49. Szendrey István ORJÓ irodavezető beszámolójában értesültünk arról, hogy taglétszámunk elérte az 5.500-at, hogy több mint 12.000 P temetési segély fizettetett ki és a f. évben több mint 400-zal szaporodott a taglétszám. Országos viszonylatban már 50.000 tagja van az ORJÓ-nak.

Közgyűlésünk köszönettel tudomásul vette a jelentést és egyházközségeink buzgó figyelmébe ajánlotta az ORJÓ-ügyet. (Sz. J.)

50. Komjáthy József számvevő jelenti, hogy az egyházmegyei tanács utasította Egert hibás számadásainak rendbehozására. Be is küldte a lelkipásztor a számadást, de megerősítésre most sem ajánlja a számvevő, akinek az a véleménye, „hogy csak helyszíni munkával lehet ebben a számadásban rendet teremteni.“

Közgyűlésünk kiküldi Komjáthy József számvevőt azzal, hogy az egyházközség költségén Egerben, hozza rendbe a számadásokat. (K. J.)

51. Az egyházkerületi közgyűlésre képviselőkül kiküldettek:

Takács Mihály, Szabó József, Komjáthy József lelkeszi rendes, dr. Filep Gusztáv, Tóth Sándor póttagok. Zsóry Lajos, dr. Mikuleczky Gyula, dr. gróf Haller István világi rendes, dr. Fekete Gyula, dr. Korom Lajos póttagok. (N. B.)

52. Az egyházlátogatókat és kísérőiket közgyűlésünk így küldötte ki:

Esperes és dr. H. Kiss Géza: a mezőkeresztesi járásba. Takács Mihály és Kiss Elek: az egeri járásba. Szabó József és Pósa Dezső: az emődi járásba. Szakács Mihály és Arday László: az ónodi járásba. Kérészy István és Szilva Sándor: a miskolci járásba. Várady Pál és Perjéssy László: a mezőcsáti járásba. Dr. Filep Gusztáv és Técsy Béla: a tiszamenti járásba. Komjáthy József és Erőss Gyula: a hevesi járásba. Román Ernő, dr. Enyedv Andor és a főjegyző: felmentést nyertek. (N. B.)

53. A jövő évi közgyűlés helyére vonatkozólag

határozottat, hogy jó körülmények esetén Diósgyőrött, esetleg Böcsön fogjuk megtartani, ha akadályok kerülnének elő: Miskolcra hívassék egybe. (N. B.)

54. A bírósági ülés idejét d. u. fél 4 órára tűzte ki a közgyűlés.

55. Ennek a jegyzőkönyvnek a hitelesítésére a Miskolcon és környékén lakó, alkalmilag együtt található alkotótagok megbízást nyertek. (N. B.)

56. 14 óra 15 perckor a tárgysorozat végére értünk. Esperesünkkel hálaadó imádságot mondtunk, énekeltünk és

esperesünk a közgyűlést bezárta.

Ezt a jegyzőkönyvet hitelesítjük:

Kmft.

Csorba György
egyházmegyei gondnok h.

Pósa Péter
esperes.

Nádházy Bertalan
főjegyző.

Hitelesítjük:

Dr. Enyedv Andor

Dr. Tolnay Ferenc

Román Ernő

Jegyzet: 1. Hogy a tanács és a közgyűlés ügydarabjait kik adták elő és kik jegyezték, nevük kezdőbetűi tüntetik fel. 2. Egyes ügydarabok a jegyzőkönyvekben — takarékoságból — rövidítve jelennek meg. Az esperesi irattárban teljes szövegükben fellelhetők.

III. ÖTATLÉNY

Bírósági ügyek.

Az időszaki bíróság 1936. évben Lakatos L. István újlőrincfalvai lelképásztort 300 P pénzbírságra és álláscsereére *ítélte*.

I. B. Az időszaki bíróság május 11-én Horváth József és Andó Lajos között felmerült közigazgatási ügyben *ítéletben* kötelezte Horváth Józsefet, hogy „az egyezség” szerint Andó Lajos részére 1937. évi december 31-ig a járandóságot kifizesse. Ezzel a fizetéssel további kötelezettség alól feloldotta.

II. B. Az időszaki bíróság május 11-én, Nagy László és társai egyházi adó fellebbezésében közigazgatási *ítélettel* kimondotta, hogy a Belsőbócsön lakó, de Külsőbócsön ingatlanlal bíró egyházi adózók rendkívüli egyházi adójának aránya, a külsőbócsi adózónak adójához viszonyítva 50%. Ugyanez az arány jövőre nézve a Külsőbócsön lakó, de Belsőbócsön ingatlanlal bíró református adózó számára, ha rendkívüli egyházi adót vet ki Belsőbócs. 30 P eljárási költségben a bócsi református egyházközség pénztárát marasztalta el.

III. B. A rendes fegyelmi bíróság október hó 12-én Palcsó Sándor, Benkő György és Nyíry Gáspár ügyében úgy *ítélt*, hogy nevezett egyházi tisztviselőket vétkeseknek mondta ki az E. T. VI. t. c. 46. §. A) 1. és 3. pontjaiba ütköző vétségben és az E. T. VI. t. c. 47. §. A) a. pontja szerint, feddésre ítélte őket, valamint egyetemlegesen 33 P 70 fillér eljárási költség megfizetésére.

TÁRGYMUTATÓ

I.

Az egyházmegyei tanács ügyeiről:

Íkvi sz.	Lapsz.
12. Alsóborsodi tantesület beadványa	7
17. Bezárás	17
8. Bükkaranyos toronyszámadása	6
9. Bükkaranyos harangláb lebontása	6
3. Diósgyőri tanítói lakás	3
4. Diósgyőr kölcson visszafizetése	3
5. Diósgyőr nyugdíjpótló szab. rend.	3—4
15. Egerlövő, P. Szegedy alapítvány	7
14. Maklár missziói segélye	7
1—2. Megnyitás	3
16. Szabó Dániel lemondása	7
6. Számvevőszéki íkvi.	4—6
7. Tiszakeszi temető eladása	6
10. Tiszavalk, Tóth V. alapítvány	6
11. Tiszavalk, Tiszaszabályozás és belhivat. föld.	6—7

II.

Közgyűlési tárgymutató:

16. Belmissziói előadó választás	40
15. Belmissziói jelentés	35—39
54. Bírósági ülés ideje	56
38. Bükkaranyos: toronyszámadás	52
39. Bükkszerc: lelkészi nyári konyha	52
21. Diósgyőri gondnok lemondás	46
20. Diósgyőr: reverzális ügyben felterjesztés	45—46
22. Diósgyőr: Szűcs Ferenc beadványa	46—48
42. Dobos Károly jelentése	55
50. Eger számadása	55—56
41. Egerlövői alapítvány (P. Szegedy)	53
51. Egyházkerületi képviselők	56
52. Egyházlátogatók	56
5. Esperesi jelentés	14—24
4. Gondnoki megnyitó	13—14
28. Harsányi adókulcs	49
55. Jegyzőkönyv hitelesítés	56
2—3. Jelenvoltak	12—13
53. Jövő közgyűlés	56
30. Kistokaji adókulcs	50
48. Külső- és Belsőböcs jogviszonya	55
31. Ládházai adókulcs	50
18. Lelkészerterkebeztet	40—42

Íkvi sz.	Lapsz.
32. Lelkipásztor választási hely szab. rend.	50
6. Lelkészcvaltozások	24
Megnyitás	9
33. Mezőkeresztes: lelkészi terményfizetés .	51
27. Miskolci temetői szab. rend.	49
24. Missziói s. lelkész jelentése	48
34. M. Juhász: Kolosszébeliekhez, prédikációk	51
25. Ónodj egyházi földek bérlete	48—49
49. ORJÓ beszámoló	55
17. ORJÓ szociális programm	40
19. Párbér ügyben felterjesztés	42—45
7. Pénztáros és Tanügyi B. eln. választás	24—25
26. Poroszlói temető szab. rend.	49
11. Segédlelkészek beosztása	25—26
8. Szabó D. lemondása	25
1. Szavazatbontó íkv.	9—12
12. Számvevőszék kiegészítése	26
43. Szigethy Gyula korpótléka	53—54
9. Tanítóváltozások	25
14. Tanügyi B. jelentés	26—35
40. Tiszakeszi temető eladás	52—53
29. Tiszaoszlári adókulcs	49—50
13. Tiszaoszlári lelkészárva	26
35. Tiszaszederkényi harangozás	51
36. Tiszaszederkényi lpr. és tanító fellebbezése	51—52
37. Török misszió	52
46. Ujlőrincfalvai adomány községi földből	54—55
45. Ujlőrincfalvai isk. segély	54
47. Ujlőrincfalva: missziói segély	55
44. Ujlőrincfalvai tanító	54
10. Vallásped. szeminárium	25
23. Visegrád kérése	48

III.

Bírósági ügyek tárgymutatója:

II. B. Böcsi rendkívüli adók	57
I. B. Andó—Horváth-ügy	57
III. B. Palcsó és társai ügye	57

